МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ ФІНАНСІВ ТА ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ

ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему: Доходи Державного Бюджету України формування і резерви зростання

Здобувача вищої освіти ІІ рівня, ІІ курсу, ФМУП-23-1 групи,
Спеціальності Фінанси, банківська справа та страхування
Освітня програма Фінанси, банківська справа та страхування

_____ Парфенюка Д.М.
(підпис)

Науковий керівник _____ Новицька О.В., к.е.н.
(підпис) (прізвище, ім'я, по-батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Керівник освітньо-професійної
програми _____ Гордей О.Д
(підпис) (прізвище, ім'я, по-батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Допущено до захисту за рішенням кафедри публічних фінансів
протокол від «14» 01 2025 № 14

Завідувач
кафедри _____ Гордей О.Д., д.е.н., професор
(підпис) (прізвище, ім'я, по-батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Ірпінь – 2025

Реєстрація № 11 31.01.2025 _____
(дата) (підпис відповідальної осо

Результати перевірки до захисту
(на доопрацювання, до захисту) _____ _____
(дата) (підпис)

Результати захисту 65 балів 3 (задовільно) 04.02.2025 _____
(оцінка) (дата) (підпис)

Голова комісії: _____ Т. Г. Бондарчук
(підпис) (ініціали, прізвище)

Члени комісії: _____ О. Д. Гордей
(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ Н. М. Давиденко
(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ І. В. Буряк
(підпис) (ініціали, прізвище)

секретар _____ В. Ю. Шемиленко

БЛАНК ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Об'єкти контролю	Діапазон оцінки в балах	Фактична кількість балів	Примітки	Дата, П.І.П.: голови комісії, членів комісії, секретаря (підписи)
ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ КОМІСІЄЮ ПО ЗАХИСТУ				
1. Доповідь	від 0 до 10	5		Голова ЕК Бондарук І.І.
2. Роздатковий матеріал	від 0 до 5	5		
3. Значення теоретичного та практичного матеріалу, вміння відповідати на запитання	від 0 до 25	20		Члени ЕК Гордєєв О.Д. Давиденко Т.М.
4. Апробація (участь у конференціях)	від 0 до 10	0		Бурлай А.В.
РАЗОМ БАЛІВ	від 0 до 50	30		секретар Шепіленко В.І.
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ	від 0 до 100	65	Оцінка наук. керівника - 35	

ПЕРЕВЕДЕННЯ ОЦІНКИ ЗА 100-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКАЛИ ТА ШКАЛИ ЄКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	Дата	П.І.П.: голови, членів комісії, секретаря (підпис)
65	D	3 (задовільно)	04.02.2025	

Правила переведення оцінок до національної шкали та шкали ЄКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)
80-89	B	4 (добре)
70-79	C	
60-69	Б	3 (задовільно)
50-59	E	
35-49	ЄХ	2 (незадовільно)

Факультет факультет фінансів та цифрових технологій
Кафедра: публічних фінансів
Спеціальність: фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітня програма: управління публічними фінансами

Затверджую

Завідувач кафедри _____

«26» 02 2024

Завдання на кваліфікаційну роботу (проєкт)
здобувача вищої освіти
Парфенюка Дмитра Миколайовича

1. Тема кваліфікаційної роботи (проєкту): «Доходи Державного Бюджету України формування і резерви зростання».
Затверджена наказом ректора від «9» січня 2024 № 20.
2. Строк здачі закінченої роботи: 31 січня 2025.
3. Мета роботи: дослідження теоретичних й практичних аспектів формування доходів Державного бюджету України й обґрунтування можливих шляхів його підвищення.
Об'єкт дослідження: система доходів Державного бюджету.
Орієнтовна база дослідження: Міністерство фінансів України.
4. Вихідні дані до роботи: з числові дані: середні значення, відхилення, коефіцієнти, моделі.
5. Перелік графічного матеріалу: 7 таблиць, 6 рисунків, 62 використаних джерел.
6. Зміст випускної кваліфікаційної (дипломної) роботи (перелік питань за кожним розділом):

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

1.1. Економічна сутність доходів державного бюджету, їх склад, класифікація та джерела формування

1.2. Фактори, що впливають на формування доходів державного бюджету

1.3. Нормативно-правове забезпечення формування дохідної частини Державного бюджету України

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ТАРЕЗЕРВИ ЇХ ЗРОСТАННЯ

2.1. Оцінка складу та динаміки доходів Державного бюджету Укр резерви зростання

2.2. Особливості формування податкових надходжень Держа бюджету України

2.3. Аналіз неподаткових та інших джерел доходів Державного бю України

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ БЮДЖЕТНОЇ ПОЛІ ФОРМУВАННЯ І РЕЗЕРВІВ ЗРОСТАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖ УКРАЇНИ

3.1. Зарубіжний досвід формування дохідної частини Держа бюджету та можливості його використання у вітчизняних реаліях

3.2. Перспективи вдосконалення бюджетної політики щодо акти резервів зростання доходів Державного бюджету

7. Календарний план виконання роботи:

№ п/п	Назва етапів випускної кваліфікаційної (дипломної) роботи	Строк виконання етапів роботи	
		За планом	Фактично
1.	Написання Розділу I роботи	до 31.07.2024	
2.	Написання Розділу II роботи	до 30.09.2024	
3.	Написання Розділу III роботи	до 30.11.2024	
4.	Приведення роботи у відповідність до затверджених вимог до кваліфікаційної роботи	до 31.12.2024	
5.	Підготовка ілюстративних матеріалів, анотації	до 15.01.2025	

8. Дата видачі завдання: «31» травня 2024.

9. Науковий керівник кваліфікаційної роботи (проєкту) _____ Новицька О.

10. Гарант освітньо-професійної програми _____ Гордей О. Д.

11. Завдання до виконання отримав здобувач вищої освіти _____

АНОТАЦІЯ

Доходи Державного Бюджету України формування і резерви зростання

Мета роботи полягає в дослідженні теоретичних й практичних аспектів формування доходів Державного бюджету України й обґрунтування можливих шляхів його підвищення.

Завданням роботи є :

- дослідити економічну сутність доходів Державного бюджету, їх склад, класифікацію та джерела формування;
- вивчити фактори, що впливають на формування доходів державного бюджету;
- окреслити нормативно-правове забезпечення формування дохідної частини Державного бюджету України;
- дати оцінку складу та динаміки доходів Державного бюджету України;
- визначити особливості формування податкових надходжень Державного бюджету України;
- проаналізувати неподаткових та інших джерел доходів Державного бюджету України;
- вивчити зарубіжний досвід формування дохідної частини Державного бюджету та розглянути можливості його використання у вітчизняних реаліях;
- окреслити перспективи вдосконалення бюджетної політики щодоактивізації резервів зростання доходів Державного бюджету.

Предметом дослідження є теоретико-методологічні та організаційно-правові засади формування доходів Державного бюджету України.

Об'єктом дослідження є система доходів Державного бюджету .

Базою досліджує є Конституція України, Закон про бюджет, Закон про податки, Законів України, постанов Кабінету Міністрів, інших законів та нормативно-правових актів, звітів Міністерства фінансів України, Економічної ради, Держфінмоніторингу України, Федеральне міністерство фінансів та ін.

Як першоджерела інформації при написанні роботи використано праці вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів, підручники, статті, навчальні посібники, статті з періодичних видань та різної статистичної літератури.

За результатами дослідження сформульовані проблеми та фактори, що впливають на впровадження дохідної складової державного бюджету, а також зарубіжний досвід бюджетної політики, зроблено такі висновки:

1. Хорошою метою для створення резервів є консолідація доходів

Частина державного бюджету в Україні спрямована на відродження національної економіки та реформування податкової системи з метою зменшення регуляторного тиску та підвищення адміністративної ефективності. Зокрема, у боротьбі з образами

В економіці необхідно: створити кращі умови для легальної зайнято населення; створення податкових пільг для залучення та інвестування доходів національну економіку; Поліпшити економічні умови

клімат Землі; зменшити регуляторне та фінансове навантаження на бізне відокремлення влади від приватної власності; Посилення підзвітності

злочинці; приведення податку до фінансової законодавчої операц Апологія «тіньового» капіталізму тощо.

Оптимізації податкової політики: Враховуючи виявлені резерви, мож запропонувати зміни в податковій системі для збільшення надходжень бюджету.

Покращення фіскальної політики: Результати дослідження можуть ста основою для розробки рекомендацій щодо вдосконалення фіскальної політи спрямованої на стабільне зростання доходів держави.

Зміцнення фінансової стабільності країни: Використання знайден резервів дозволить забезпечити більшу стійкість державного бюджету економічних коливань та кризових ситуацій.

Розробки антикризових заходів: Одержані дані можуть бути застосова для створення механізмів, які дозволять ефективно справлятися з економічни викликами.

Кваліфікаційна робота містить 60 сторінок, 7 таблиць, 6 рисунків, спис використаних джерел 62 найменувань.

Ключові слова: Доходи Державного бюджету, Формування бюджету

Податкова політика, Фіскальна політика, Бюджетні надходжен Економічне зростання, Фінансова стабільність, Резерви зростання, Держав фінанси, Антикризові заходи, Податкові надходження, Бюджетний дефіц Бюджетні витрати, Фіскальна відповідальність, Ефективність державних витр

Рік виконання кваліфікаційної роюоти 2024 р.

Рік захисту роботи 2025 р.

Abstract

Income of the State Budget of Ukraine: Formation and Growth Reserves

The aim of the work is to investigate the theoretical and practical aspects of the formation of the income of the State Budget of Ukraine and to substantiate possible ways of increasing it.

The objectives of the work are:

to investigate the economic essence of the income of the State Budget, its composition, classification, and sources of formation;

to study the factors influencing the formation of the state budget income;

to outline the regulatory and legal framework for the formation of the income part of the State Budget of Ukraine;

to evaluate the composition and dynamics of the State Budget's income;

to determine the specifics of the formation of tax revenues of the State Budget of Ukraine;

to analyze non-tax and other sources of income of the State Budget of Ukraine;

to study foreign experience in forming the income part of the State Budget and consider the possibilities of its adaptation to domestic realities;

to outline the prospects for improving budgetary policy aimed at activating the growth reserves of the State Budget's income.

The subject of the research is the theoretical-methodological and organizational-legal foundations for the formation of the income of the State Budget of Ukraine.

The object of the research is the system of State Budget income.

The basis of the research includes the Constitution of Ukraine, the Budget Code, the Tax Code, other laws and regulations, reports of the Ministry of Finance of Ukraine, Economic Council, the State Financial Monitoring Service of Ukraine, and the Federal Ministry of Finance, among others.

The primary sources of information for writing the thesis include the works of Ukrainian and foreign economists, textbooks, articles, study guides, articles from periodicals, and various statistical literature.

As a result of the research, problems and factors influencing the implementati of the income part of the state budget have been formulated, along with forei experience in budgetary policy. The following conclusions have been made:

A good goal for creating reserves is the consolidation of revenues.

A portion of the state budget in Ukraine is aimed at revitalizing the natio economy and reforming the tax system to reduce regulatory pressure and increa administrative efficiency. Specifically, in the fight against economic shadowing, it necessary to: create better conditions for legal employment of the populati introduce tax incentives to attract and invest income in the national econo improve the economic climate; reduce regulatory and financial burdens on busine separate state power from private ownership; enhance accountability for econo crimes; and align tax policies with financial legislative operations, among ot measures.

Tax policy optimization: Based on the identified reserves, changes can proposed to the tax system to increase budget revenues.

Improvement of fiscal policy: The results of the research can serve as a b for developing recommendations on improving fiscal policy aimed at stable gro of state revenues.

Strengthening the financial stability of the country: Utilizing the identi reserves will ensure greater resilience of the state budget to economic fluctuat and crises.

Development of anti-crisis measures: The obtained data can be applie create mechanisms to effectively handle economic challenges.

The qualification work consists of 60 pages, 7 tables, 6 figures, and a list o references.

Keywords: State Budget Income, Budget Formation, Tax Policy, Fiscal Po Budget Revenues, Economic Growth, Financial Stability, Growth Reserves, S Finances, Anti-Crisis Measures, Tax Revenues, Budget Deficit, Budget Expendit Fiscal Responsibility, Effectiveness of State Expenditures

Year of completion: 2024

Year of defense: 2025

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

1.1. Економічна сутність доходів державного бюджету, їх склад, класифікація та джерела формування

1.2. Фактори, що впливають на формування доходів державного бюджету

1.3. Нормативно-правове забезпечення формування дохідної частини Державного бюджету України

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ТАРЕЗЕРВИ ЇХ ЗРОСТАННЯ

2.1. Оцінка складу та динаміки доходів Державного бюджету України і резерви зростання

2.2. Особливості формування податкових надходжень Державного бюджету України

2.3. Аналіз неподаткових та інших джерел доходів Державного бюджету України

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ БЮДЖЕТНОЇ ПОЛІТИКИ ФОРМУВАННЯ І РЕЗЕРВІВ ЗРОСТАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

3.1. Зарубіжний досвід формування дохідної частини Державного бюджету та можливості його використання у вітчизняних реаліях

3.2. Перспективи вдосконалення бюджетної політики щодо активізації резервів зростання доходів Державного бюджету

ВИСНОВОК

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

ВСТУП

Актуальність теми. Державне бюджетування тісно пов'язане з фінансовим сектором. Державні бюджети впливають на соціальну та економічну діяльність. Вона безпосередньо визначає існування нації, розвиток її економіки і культури, соціальний захист її народу. Уряд через бюджет формує кошти для фінансування першочергового виробничого і соціального розвитку, впроваджує заходи щодо збільшення надходжень до всіх галузей бюджету, цільове та економне використання державних коштів.

Специфіка стабільного формування, організації та використання доходів бюджету зумовлює підвищення ефективності соціально-економічного розвитку та перебудови країни. У сучасних економічних реаліях вирішуються проблеми формування адекватних бюджетів та забезпечення їх ефективного витрачання.

Недосконаліть законодавства, застарілі та неефективні механізми підготовки бюджетів, а також економічний спад ускладнюють заповнення бюджетних прогалин. Дослідження формування федерального бюджету в Україні становить інтерес, особливо тому, що бюджет є ключовим чинником економічного розвитку країни, а також через правильне виконання бюджету, економічну та соціальну стабільність і достатній рівень життя населення. населення гарантовано.

Через державний бюджет органи державної виконавчої влади здійснюють внутрішню і зовнішню політику, державне регулювання і економіку, фінансування соціальної політики з урахуванням довгострокових інтересів країни. Збільшення грошових переказів з державного бюджету сприяє збільшенню сукупного попиту в економіці і, відповідно, збільшенню виробництва та зайнятості. Фактично від умов надходжень до бюджету залежить здатність підтримувати соціальний добробут і надавати соціальні гарантії населенню.

Наповнення державного бюджету є природним процесом і буде вигідним як Україні, так і іншим країнам. Тому на сучасному етапі розвитку дохідної системи державного бюджету України актуальною проблемою є дослідження дохідної системи державного бюджету з метою виявлення засад її функціонування, факторів впливу та вдосконалення регулювання, а також визначення заходів, збільшити та ефективно використовувати його.

Огляд літератури з теми дослідження. Проблеми теорії, методології та практики формування Державного бюджету висвітлені у працях таких вчених, як Пасічник Ю.В., Базилевич В. Д., Василик О.Д., Опарін В.М., Огонь Ц. Г., Ковальчук С. В., Булгакова С. О., Сафонова Л. Д., Старосенко Г. Г., Романенко О. В., Єпіфанов А. О. та інших.

Метою роботи є дослідження теоретичних й практичних аспектів формування доходів Державного бюджету України й обґрунтування можливих шляхів його підвищення.

Відповідно поставленої мети необхідно визначити такі **завдання**:

- дослідити економічну сутність доходів Державного бюджету, їх склад, класифікацію та джерела формування;

- вивчити фактори, що впливають на формування доходів державного бюджету;

- окреслити нормативно-правове забезпечення формування дохідної частини Державного бюджету України;

- дати оцінку складу та динаміки доходів Державного бюджету України;

- визначити особливості формування податкових надходжень Державного бюджету України;

- проаналізувати неподаткових та інших джерел доходів Державного бюджету України;

- вивчити зарубіжний досвід формування дохідної частини Державного бюджету та розглянути можливості його використання у вітчизняних реаліях;

- окреслити перспективи вдосконалення бюджетної політики щодоактивізації резервів зростання доходів Державного бюджету.

Об'єктом дослідження є система доходів Державного бюджету .

Предметом дослідження є теоретико-методологічні та організаційно-правові засади формування доходів Державного бюджету України.

Методи дослідження. Для встановлення поставлених завдань і, відповідно, досягнення мети дисертації використано системний аналіз, тобто аналіз, який розглядає систему з взаємодіями. У дослідженні використовувалися такі методи, як аналіз і синтез, виведення і дедукція, структурний метод, метод порівняння і узагальнення, графічний метод, метод рівнянь, метод еквівалентності, метод синтезу даних, метод статистичного аналізу і так далі.

Наукова новизна містить теоретичні пояснення та практичне вирішення комплексу питань формування доходів державного бюджету України. У ході дослідження були отримані такі наукові результати:

- визначено економічний зміст поняття доходів державного бюджету, який знайшов своє вираження у значенні функції, структури та ролі національної економіки;

- Визначено основні принципи зарахування доходів до державного бюджету ОАЕ.

Встановлено, що реальні доходи бюджету України залежать від економіки, імпорту товарів через український кордон та правосуддя та правоохоронної діяльності в країні, незважаючи на фактори економічної кризи, які зменшують базу оподаткування через зменшення у доходах наших підприємств, за рахунок другого що вони даються непрямими податками;

– Запропоновано комплекс заходів щодо запобігання колапсу національної економіки шляхом реформування судової та правоохоронної систем, капіталістичної «амністії», створення відкритого електронного уряду та електронного урядування на митниці, розвиток безготівкових розрахунків; а також заходи щодо підвищення ефективності практики адміністрування

податків шляхом запровадження заднім числом платежів за податковими зобов'язаннями; Скасування адміністративного порядку встановлення податкових субсидій на користь економічного підходу з урахуванням галузевих і виробничих переваг.

Практичне значення. Розроблені в ході дослідження підходи, теоретичні узагальнення, висновки та рекомендації можуть бути використані для розкриття резервів наповнення Державного бюджету України. Пропозиції автора щодо удосконалення процедури адміністрування ПДВ та детінізації економіки можуть бути використані Урядом в процесі реалізації бюджетно-податкової політики.

Інформаційною базою є Конституція України, Закон про бюджет, Закон про податки, Законів України, постанов Кабінету Міністрів, інших законів та нормативно-правових актів, звітів Міністерства фінансів України, Економічної ради, Держфінмоніторингу України, Федеральне міністерство фінансів та ін.

Як першоджерела інформації при написанні роботи використано праці вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів, підручники, статті, навчальні посібники, статті з періодичних видань та різної статистичної літератури.

Основні практичні результати дослідження апробовані на ----------

Робота складається з 3 розділів, 52 сторінок, 7 таблиць, 6 рисунків, _62 використаних джерел.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

1.1.Економічна сутність доходів державного бюджету, їх склад, класифікація та джерела формування

Збалансованість бюджету за доходами є важливою частиною фіскальної та бюджетної політики. Доходи бюджету відіграють важливу роль у перерозподілі ВВП і є одним із найважливіших державних регуляторів економіки. Крім того, надходження з державного бюджету відображають ефективність галузі з точки зору її частки доданої вартості в структурі виробництва, впливу попиту та споживання на прибутковість фірм.

Принципи збалансованості державних бюджетів доходами були розроблені на основі розвитку світової та вітчизняної економічної думки, а наукові критерії сформульовані різними економічними школами та дослідницькими групами відповідно до власних цілей і завдань. Відповідно, в сучасній фаховій економічній літературі з питань бюджетів та фіскальної політики відсутнє єдине теоретичне поняття «доходи державного бюджету», яке необхідно розглядати в кількох комбінаціях (табл. 1.1.).

З трактування економістами макроекономічних показників «доходів державного бюджету» можна виділити кілька характерних ознак цього визначення. По-перше, термін «доходи державного бюджету» характеризує наявність економічних відносин між державою та іншими суб’єктами. Примітно, що це підтверджують Базилевич В.Т., Паластрич Л.В., Пасекник Ю.В. та ін.

Крім того, трактуючи зміст цього поняття, деякі вчені (Басилевич В.Д., Паластрик Л.В.[6], Бабек Ф.П., Шаллер Е.Ф.[5]) зазначали, що ці грошово-економічні відносини зі створенням центрального центрального фонду фінансування держава Країна передбачає збирання частини вартості свого ВВП (Бабич В.П., Сало І.В [44]) для розподілу та перерозподілу.

Водночас головною метою цього процесу, на думку вчених, є виконання урядом своєї ролі та функцій. Деякі автори (Панкевич А.В. та ін.) також зазначали, що доходи державного бюджету – це кошти, отримані державними установами на безповоротній основі [23].

Таблиця 1.1

Підходи вітчизняних економістів до визначення поняття «доходи державного бюджету»

Автор(и)	Визначення
Загорський В.С., Вовчак О.Д., Благун І.Г., Чуй І.Р. [45]	Доходи державного бюджету - здійснювані на підставі правових норм обов'язкові і добровільні надходження до бюджету, що використовуються державою для виконання своїх функцій.
Карлін Л.І. [32]	Доходи державного бюджету - сукупність грошових надходжень до централізованого фонду фінансових ресурсів держави, що використовуються нею для виконання своїх основних завдань і функцій.
Пасічник Ю.В. [54]	Доходи державного бюджету - це частина централізованих фінансових ресурсів держави, які врегульовані відповідними нормативно-правовими актами і необхідні для виконання її функцій. Доходи бюджету виражають економічні відносини держави з підприємствами, установами, організаціями, фізичними особами, які виникають у процесі стягнення бюджетних платежів.
Бабич В.П., Сало І.В. [23]	Доходи державного бюджету - частина грошових відносин, що стосуються розподілу вартості валового внутрішнього продукту, що використовуються державою для виконання своїх функцій і утримання державного апарату.
Базилевич В.Д., Баластрик Л.О. [14]	Доходи централізованих фондів держави - це грошові відносини, які виникають між державою, юридичними і фізичними особами в процесі вилучення і акумуляції частини вартості ВВП в загальнодержавному фонді з метою їх подальшого використання, тобто для здійснення державою своїх функцій.
Панкевич А.В., Зварич М.А., Могиляк П.Я., Хомічак Б.І. [45]	Доходи державного бюджету - це фінансові ресурси держави, що використовуються для виконання функцій, закріплених законами за державою. Доходи державного бюджету утворюються за рахунок надходжень на безповоротній основі, справляння яких передбачене законодавством України.

Джерело: розроблено автором.

Тому кожне з наведених визначень безсумнівно виправдовує зміст поняття «доходи бюджету». Проте, на наш погляд, найбільш точним є трактування цього визначення Базилевичем В.Д. та Баластриком Л.О. [34], надає найбільш повне концептуальне визначення цього поняття.

У фаховій економічній літературі доходи бюджету розглядають у трьох вимірах, а саме як економічний, нормативний та матеріальний показники (рис. 1.1).

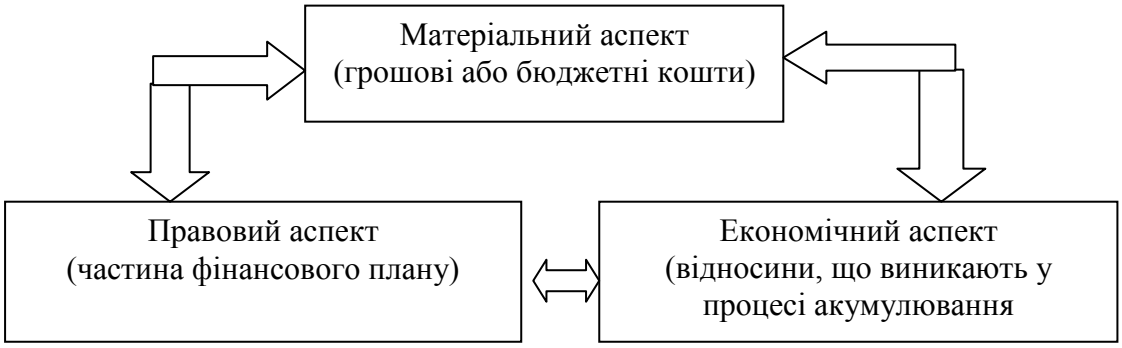


Рис. 1.1. Підходи до визначення поняття доходів бюджету в економічній

Джерело: розроблено автором [24]

Зокрема, правового визначення змісту доходів державного бюджету дотримується вчений Пасекнік Ю., який, на його думку, під доходами державного бюджету слід розуміти частину обсягу сукупних фінансових ресурсів країни, що підлягають відповідні нормативні правила та необхідні для виконання діяльності та завдань [16].

Цю ж методику використовують такі вчені як Юрій С.К. та Юхеменко П., які вважають, що доходи державного бюджету – це лише податки, а не податки та інші надходження до бюджету безповоротним шляхом, їх поява регулюється законодавством України [37].

На наш погляд, дотримання правового розуміння доходів державного бюджету має сенс, оскільки державні бюджети відображають правові норми, правові рамки та правові основи функціонування держави, які сформували історію державних інститутів, які були законодавчо засновані, а не економічно заснована на владі монарха. У сучасній практиці державного управління правова система визначає напрямок розвитку держави, а внески до державних бюджетів у вигляді податків чи зборів містять державний примус, а не особисті зобов’язання.

Інструментально-економічна теорія доходів державного бюджету дозволяє скласти цілісне уявлення про доходи бюджету з огляду на економічні та нормативно-правові взаємозв'язки.

Правильно розуміти зв'язок доходів державного бюджету з матеріально-господарською діяльністю пропонує український вчений В.К. Тіманіцин. На його думку, доходи державного бюджету – це цілі економіки, які стосуються економічної взаємодії з точки зору розподілу та перерозподілу ВВП для виробництва сукупного багатства в державному бюджеті [31].

Таким чином, науковець розширив правове розуміння доходів державного бюджету, зосередивши увагу на економічному співробітництві в частині розподілу та перерозподілу державних ресурсів, що відображає вищий рівень економічного співробітництва, спрямованого на забезпечення безперебійного функціонування держави у владі та здійснення покладені на нього завдання щодо забезпечення економічних і соціальних потреб населення.

Важливо, з точки зору матеріально-економічного аспекту, визначення вченого Федошова Ф., розуміти, що доходи державного бюджету – це кошти, які постійно витрачатимуться державою на безповоротній основі та забезпечуватимуть стабільність бюджету країни. формування та фінансування його видатків [11].

У наведеному визначенні варто звернути увагу на акцент на безповоротному доході, який відображає закон перерозподілу ВВП між секторами економіки відповідно до завдань розвитку держави та національних інтересів, а також розмір участі кожного сектора у формуванні ВВП.

Таким чином, кожна специфікація методу передбачає надання поняття нормативу доходів бюджету та вказівку напряму його визначення. Фактично, доходи бюджету, з одного боку, є результатом асигнувань, а з іншого боку, є

об’єктивним перерозподілом коштів із зведених фондів для призначення цільових фондів відповідно до функцій держави.

Через державний бюджет державна виконавча влада здійснює внутрішню та зовнішню політику, державне регулювання та економіку, фінансування соціальної політики з урахуванням довгострокових інтересів країни. Зростання доходів бюджету створює можливості для збільшення коштів у державному бюджеті, що сприяє розвитку держави в цілому.

Показані різні доходи але за допомогою підходу бюджетної класифікації вона проводиться для потреб аналізу доходів і для національного та міжнародного порівняння бюджетних показників. Завдяки відстеженню бюджету ми можемо швидко виявити недоліки в державній політиці щодо доходів бюджету, негайно вжити заходів та визначити подальші дії щодо їх усунення.

Відповідно до ст. 9, Бюджетний кодекс України [39] визначає бюджетні доходи за такими класифікаційними розділами (рис 1.2):

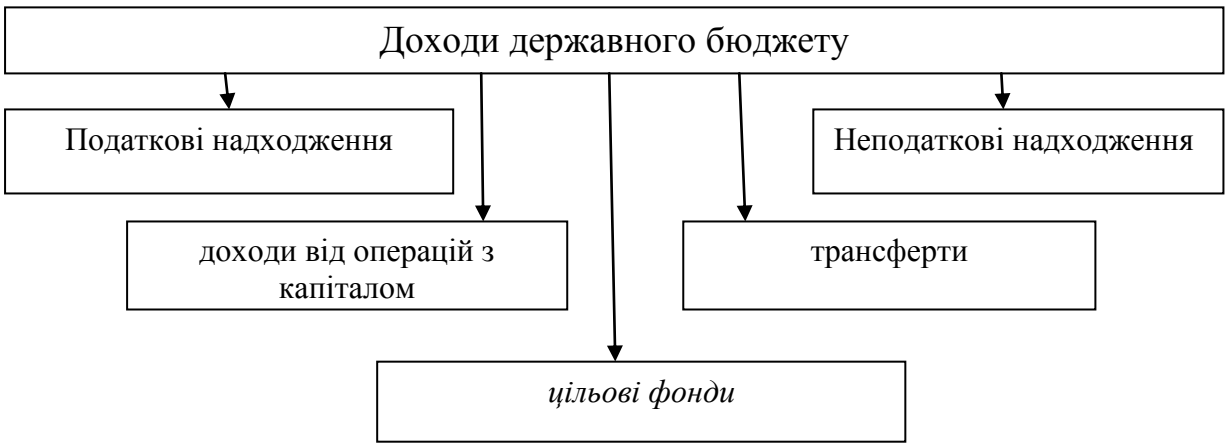


Рис. 1.2. Класифікація доходів державного бюджету
Джерело:побудовано автором на основі [5]

Склад доходів бюджету України визначається Бюджетним регламентом України та нормативами бюджету України на відповідний бюджетний рік. У разі створення нового надходження до державного бюджету його зарахування до бюджету визначається законом про державний бюджет України до внесення змін до бюджетного законодавства України.

Як видно, існує дванадцять податкових надходжень, які включають податок на прибуток, податок на прибуток підприємств, податок на приріст капіталу, податок на спеціальне використання природних ресурсів, внутрішній податок на міжнародну торгівлю товарами та послугами та податок на міжнародну торгівлю. Бухгалтерський облік. та інші податки (податки на розвиток виноробства, сільського господарства та садівництва).

Неподаткові доходи представлені 28 категоріями доходів, які класифікуються як доходи від капіталу та підприємницької діяльності, адміністративні збори та витрати, доходи від неінвестиційного та іпотечного продажу, інші неподаткові доходи (від доходів, доходів від продажу активів Підприємства, організації та установи, щодо яких втратив чинність Закон, надходження від реалізації військово-космічної техніки та космічної техніки подвійного призначення та реалізації надлишкового озброєння, військової та спеціальної техніки, надходження від ДП «НАЕК «Енерго», портові збори (адмін.) та особисті доходи агентств.

Дохід від капітальних благ за своїм складом поділяється на три категорії: дохід від продажу основного капіталу, дохід від продажу державних цінних паперів, дохід від продажу землі та нематеріальних активів.

Трансферти надходять з двох джерел: кошти урядів і міжнародних організацій та кошти, що передаються з місцевих бюджетів. Крім того, наступні доходи є спеціальними коштами, передбаченими розписом доходів Державного бюджету України.

Різні доходи федерального бюджету в розбивці за різними класифікаціями. Отже, за класифікацією доходів державного бюджету України виділяються: формування доходів, соціально-економічна характеристика, повнота зарахування доходів до бюджету, умови виробництва, періодичність, перерахування, накопичення, правові ознаки та структура, складність і важливість правових баланси, форма власності рівнянь.

Доходи бюджету можуть формуватися як внутрішні, так і зовнішні. Внутрішній включає валовий внутрішній продукт і національне багатство, створене всередині країни, тоді як зовнішній включає ВВП (і іноді національне багатство) з інших країн, у формі державних позик або коригувальних платежів тощо [23].

1.2. Фактори, що впливають на формування доходів державного бюджету

В економічній літературі відсутнє чітке визначення поняття «формування доходів державного бюджету». У багатьох випадках вітчизняні вчені переводять системне планування та виконання державних бюджетів у доходи. Це означає, що формування державного бюджету складається з двох етапів:

1) складання доходів державного бюджету, що відбувається в перших двох бюджетних циклах на державному рівні;

2) Повний і своєчасний збір запланованих доходів, який реалізується в ході виконання державного бюджету і є третьою стадією бюджетного процесу на федеральному рівні.

Кульмінацією цього процесу є підготовка звітів про виконання федерального бюджету.

Поповнення зведеного фонду коштами в обсязі, необхідному для виконання державою своїх функцій, відбувається в процесі функціонування механізму формування (розпорядження) бюджетними коштами. Структура надходжень доходів є частиною системи державного бюджету, яка включає набір методів, форм, інструментів і принципів бухгалтерського обліку, які визначають збір доходів із об’єднаних фондів публічних коштів через процеси розподілу та перерозподілу відповідно до основних принципи планування та тактики розвитку державних видатків.

У бюджетному процесі функціонування механізму формування бюджетних коштів передбачає використання різноманітних інструментів, принципів та інструментів обліку, застосування яких регламентується нормативними документами.

До податкових надходжень сплачуються загальнодержавні та місцеві податки і збори (до сплати), встановлені законодавством України про оподаткування[2].

Вони здійснюються через бюджетно-фінансову функцію з показниками методів, форм, засобів і засобів. Нефінансовий механізм націоналізації — це розміщення національних продуктів і певною мірою національного багатства за різними каналами та багатосторонній перерозподіл бюджетів, які накопичуються як засіб накопичення.

Фіскальні та нефіскальні операції зі справляння доходів бюджету характеризуються спільними рисами, а саме: правовими механізмами встановлення граничних значень, умов збору та операцій зі збору; зобов'язання сплатити; вимоги до бюджетних відрахувань; наявність потреби у співпраці з централізованими державними фондами; жодна інша і безкоштовна індивідуальна оплата; Використання комбінації методів, інструментів і принципів бухгалтерського обліку з бюджетної системи та бюджетної системи збору коштів.

На додаток до багатьох загальних фіскальних і нефіскальних функцій для підтримки доходів бюджету, нормативні правила розрізняють бюджетні та позабюджетні доходи на основі того, як вони сплачуються, використовуються та де збираються.

Серед основних відмінностей варто відзначити наступні:

− для окремих неоподатковуваних доходів не встановлені ставки, пільги, умови оплати та інші жорсткі умови оподаткування;

− Порядок збору та повернення частини неподаткових надходжень до банків державного та місцевих бюджетів регулюється не лише законом про бюджет, а й спеціальними законодавчими документами державних рад та

органів виконавчої влади, рішеннями представників та органи виконавчої влади. керувати;

− Деякі неподаткові платежі не виправдовують сплату податку як плату за дотримання, а здійснюються з метою задоволення потреб громадян у здійсненні певної діяльності (приватизація чи реєстрація нерухомості, відкриття бізнесу, ліцензування обладнання тощо) [7, с. 41].).

Результати практичного застосування методів, форм, інструментів і важелів механізму формування доходів бюджету відображаються на обсягах акумульованих доходів Державного бюджету.

1.3. Нормативно-правове забезпечення формування дохідної частини Державного бюджету України

Підготовка та виконання державного бюджету в Україні є особливим випадком співпраці бюджетного управління з матеріально-технічної та операційної точок зору. Деталізуючи ці бюджетні та регуляторні відносини, Paul O.J. Він виділяє наступні марки:

1) результати відповідно до вимог законодавства;

2) добровільні відносини;

3) представницько-зобов'язкові;

4) Завжди будьте конкретними;

5) охороняється державною владою [11].

Щоб забезпечити дотримання бюджетних інструкцій, кожен бюджетний процес (рис. 1.3) має регулюватися бюджетним правилом. Офіційні відносини щодо підготовки та виконання бюджету охоплюють перші три етапи бюджетного процесу. З практичної точки зору це можна класифікувати як вибір бюджету та використання ресурсів.

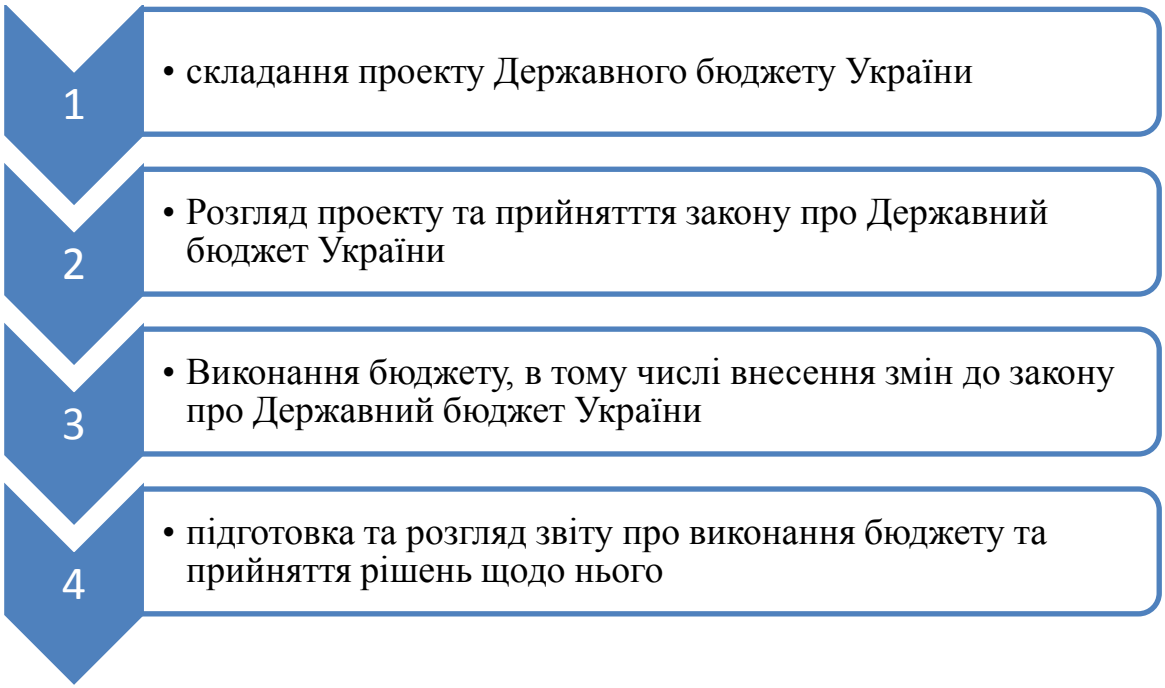


Рис. 1.3. Стадії бюджетного процесу, згідно Бюджетного кодексу України

Джерело: розроблено автором за даними [6].

Підготовка, розгляд, затвердження та виконання бюджету регулюються законодавчо затвердженим бюджетом та правовими вимогами, визначеними відповідно до Статуту. Зокрема, за хронологією подій вони поділяються на постійні категорії, тобто такі, що не спливають у часі та визначають функціонування бюджетної системи (Конституція України, Закон України про бюджет тощо). та час від часу можуть витрачати кошти в межах бюджету (Закон України «Про Державний бюджет України» (Бюджет України)[5].

За змістом дотримання законодавства про асигнування може бути широким і формальним. Зокрема, бюджетно-правові норми визначають структуру бюджетів, джерела доходів і видатків, бюджетні повноваження в частині бюджетних правовідносин тощо.

Процедурні, бюджетні та правові вимоги, що регламентують кожну стадію бюджетного процесу: планування, розгляд і затвердження, виконання бюджету, а також підготовку, розгляд і затвердження звіту про виконання. Перелік законів та обов’язкових до виконання нормативно-правових актів,

що забезпечують застосування концепції надходжень при складанні державного бюджету України, регулює ст. 4 «Склад бюджетного законодавства» Бюджетного кодексу України» (рис. 1.4).

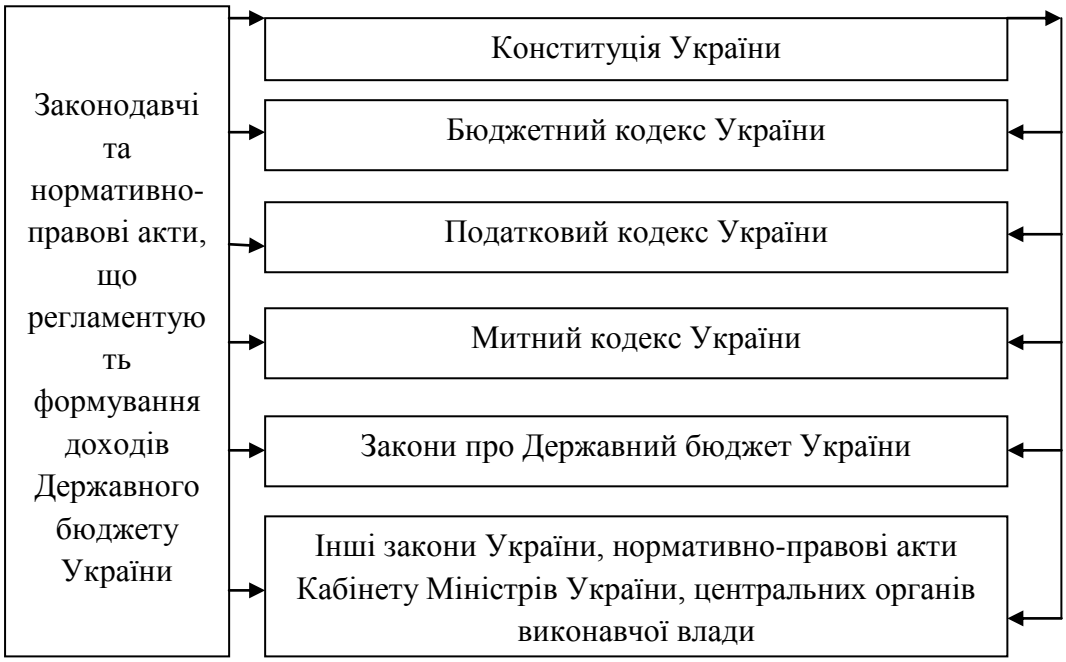


Рис. 1.7. Законодавчі та нормативно-правові акти, що регламентують формування доходів Державного бюджету України

Джерело: розроблено автором за даними [27].

Правовою основою діяльності бюджету в Україні є Конституція Республіки Україна. Зокрема, у статті розглядаються методи реалізації бюджетної політики, принципи побудови бюджетного процесу, побудова бюджетної системи та сутність її основних елементів і принципів, зобов'язання щодо складання державного бюджету. 74, 85, 92, 95 Конституції України. Так, у сценарії. Статтею 95 Конституції України встановлено, що бюджет України будується на засадах справедливого та неупередженого розподілу державних ресурсів між громадянами та територіальними громадами.

74 Конституції України не допускається проведення референдумів щодо законопроектів про податки, бюджет та амністію. Це означає, що хоча люди є єдиним джерелом енергії, вони не можуть вирішити всі проблеми, оскільки бюджети складні і вимагають детального аналізу кожного

конкретного випадку. Це пояснюється тим, що розробка та виконання державного бюджету в Україні є важливим завданням, яке передбачає врахування інтересів усіх галузей національної економіки, їх фінансове забезпечення, захист держави від зовнішніх і внутрішніх впливів. Погрози.

Питання щодо механізму реалізації законів про бюджет та повноважень представницьких і виконавчих органів бюджетних правовідносин регулюються ст. Статті 96, 97, 98, 106, 116 Конституції України. Інші закони розробляються на основі Конституції, яка наголошує на визначальному законі про державний бюджет.

Крім того, значну роль у консолідації бюджету відіграють Закони України про бюджет, Податковий та імміграційний закони, Закон про Державний бюджет України та інші нормативно-правові акти, що регулюють виконання державного бюджету. Наприклад, у розд. Стаття 7 Закону про бюджет України визначає принципи побудови бюджетної системи України.

До них відносяться такі принципи: єдності, збалансованості, незалежності, повноти, раціональності, ефективності та дієвості, благодійності, об'єктивності бюджетного використання, справедливості та неупередженості, прозорості. Слід підкреслити, що бюджетна прозорість є одним із головних критеріїв створення демократичної основи соціально-економічного розвитку держави.

У зв'язку з цим важливою ініціативою щодо вдосконалення законодавства України стало прийняття Закону України від 11 лютого 2015 року № 2007 № 183-VIII «Про прозорість використання державних коштів», який описує умови та політику щодо 2015 р. та містить інформацію про використання пільговиками державних коштів Рахунки, Державна економічна організація.

Крім того, відповідно до Плану заходів з реалізації програми Ради Міністрів України та Плану сталого розвитку «Україна – 2020» розроблено інтегровану інформаційно-аналітичну систему «прозорого бюджетування». Забезпечити прозорість у використанні державних коштів та обміні

інформацією з громадськістю. Зміст статей БКУ визначає сутність бюджетних правовідносин та характер бюджетної діяльності, визначає основні правові засади функціонування бюджетної системи України (ст. 2 БКУ), принципи бюджетного процесу та міжбюджетні відносини. (розділ 4 частини 1 Закону про бюджет; глави 2-4 Закону про бюджет), умови контролю та відповідальності за порушення законодавства про бюджет (стаття 5 Закону про бюджет), правові основи виникнення та погашення боргу.

Отже, детальний аналіз Кодексу поведінки та, зокрема, тексту Кодексу поведінки дозволяє зробити висновки щодо конкретних правових вимог чинного Кодексу бюджетних програм та щодо застосовності імплементації та законності Кодексу. Ведення бюджетування. . Тому виконання федерального бюджету України шляхом виплати доходів має здійснюватися письмово. 45 Закону про бюджет України. Відповідно до вищезазначеної літератури, виконання бюджету характеризується кількома органами управління (табл. 1.2.).

Таким чином, Міністерство фінансів України забезпечує формування державної бюджетної політики, здійснює прогнозування та аналіз доходів бюджету. Основу виконання державного бюджету за доходами становлять комплексні операції, які здійснюють органи Державного казначейства України. Зокрема, департамент фінансів веде облік доходів державного бюджету та відшкодовує операції неправильно або за направленням до департаменту фінансів органом, який здійснює управління збором доходів бюджету.

Залучення державних фінансових установ до цього процесу спрямоване на максимально точне визначення частки державного бюджету як у цілому, так і окремих доходів на адміністративно-територіальному рівнях. Наявність сукупності інформації про розміри видатків державних бюджетів, рух бюджетних коштів і деталі їх обліку дає державі широкі можливості для маніпулювання фінансами та управління ними.

Державні податкові органи забезпечують своєчасне і повне справляння податків і зборів (належних) та інших надходжень до державного бюджету. Податки і платежі (належні до сплати) та інші доходи державного бюджету вносяться на єдиний рахунок і не можуть справлятися на рахунки суб'єктів управління справлянням доходів бюджету (крім суб'єктів в Україні, які здійснюють діяльність за кордоном).

Вони обліковуються як надходження до державного бюджету в день зарахування на єдиний банківський рахунок.

Таблиця 1.4

Повноваження суб'єктів бюджетного процесу в Україні

Орган влади	Повноваження данного органу влади
Верховна Рада України	Прийняття закону про ДБУ та внесення змін до нього; контроль за виконанням ДБУ, прийняття рішень щодо звіту про його виконання; схвалення Основних напрямів бюджетної політики на наступний бюджетний період
Комітет з питань бюджету	Законопроектна робота, підготовка, попередній розгляд питань, віднесених до повноважень ВРУ, у відповідних сферах відання: державної бюджетної політики, бюджетного процесу, оцінки відповідності законопроектів вимогам БКУ тощо.
Рахункова палата України	Аналіз встановлених відхилень від показників ДБУ та підготовка пропозицій про їх усунення, а також удосконалення бюджетного процесу вцілому тощо.
Кабінет Міністрів України	Забезпечення проведення бюджетної, фінансової, податкової політики; спрямування та координація роботи міністерств, інших органів виконавчої влади, пов'язаних з управленням бюджетною системою; розробка проекту закону про ДБУ та про внесення змін до нього, забезпечення виконання затвердженого ДБУ.
Міністерство фінансів України	Формування та забезпечення реалізації державної фінансової політики; спрямування бюджетних ресурсів на фінансування пріоритетних напрямах соціально-економічного розвитку України; розроблення проекту закону про ДБУ; організація роботи пов'язаної із складанням і управлінням виконання ДБУ; координація діяльності учасників бюджетного процесу щодо виконання бюджету.
Державна казначейська служба України	Формування державної політики та її реалізація у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів; відкриття та закриття рахунків поточного бюджетного періоду.
Державна аудиторська служба України	Реалізація державної політики у сфері державного фінансового контролю на всіх стадіях бюджетного процесу.
Державна фіскальна служба України	Контроль за достовірністю, своєчасністю, повнотою нарахування податків, зборів та інших платежів.

Джерело: розроблено автором за даними [31].

Оскільки національний дохід країни, який є основною детермінантою державного бюджету, відображає розвиток економіки, а тому є динамічним процесом, державні органи, залучені до бюджетного процесу, щороку переглядають розміри бюджетних доходів і видатків.

Отже, закон про бюджет України приймається на календарний рік. Процес усиновлення описано в розд. 3, стор. 5, стор. 8-15 та іншими статтями Цивільного кодексу. Наявність бюджетної норми надає бюджетним правовідносинам «явність». Іншими словами, закон України "Про державний бюджет України" відображає фактичний стан фінансової спроможності держави, обсяг доходів і видатків державного бюджету.

Крім того, він залежить від співвідношення бюджетного дефіциту (профіциту), інвестицій і максимального державного боргу. Відповідно до Закону України про бюджет України, Закон України "Про Державний бюджет України" визначає місцезнаходження та обсяги видатків, надавши бюджетним правовідносинам право на отримання та використання бюджетних коштів.

Відповідно до тексту. 47 У БКУ України забезпечує виконання Державного бюджету України, а Міністерство фінансів України готує та керує виконанням Державного бюджету України. Проте, якщо законодавча влада України не виконає обов'язок прийняти закон і закон про державний бюджет не буде прийнято до початку нового бюджетного періоду, Рада Міністрів України має повноваження і зобов'язана одночасно приймає кошторис державного бюджету України в межах відповідно до ст. 46 Беккер. Оскільки положення Закону про бюджет встановлюють якісні та кількісні показники державних видатків для наступного бюджету, вони є передбачуваними[6].

У підсумку зауважимо, що його обґрунтованість значною мірою залежить від наукової обґрунтованості складання проекту бюджету як фіскального плану і, відповідно, проекту закону про бюджет. Підготовка бюджетних показників є початком бюджетного планування. Тому якість

виконання бюджету залежить від правильного ототожнення планових показників з доходами бюджету.

Ми згодні з думкою професора Огня Ц.Г. [45] Оскільки планування доходів у бюджеті має бути інструментом і визначальним фактором бюджетного процесу. Тому особливу увагу слід звернути на правові основи планування надходжень до державного бюджету України (рис. 1.5)



Рис. 1.5. Нормативні акти у сфері планування та прогнозування доходів Державного бюджету в Україні

Примітка. Розроблено автором за даними [].

Кошторисно-проектна документація економічного і соціального розвитку України [34]. Зокрема, Законом України від 23.03.2000 р. № 1602-III «Про державне прогнозування та розроблення проектів в економічній і соціальній сфері України» регулюється порядок розроблення та затвердження прогнозних проектів та документів, що встановлюють економічні, соціальні та права участі Для цього розвитку. Крім того, у ньому викладено правові, економічні та організаційні принципи розробки комплексної основи

На відміну від економічного прогнозування, структурно-методологічне забезпечення якого відображено в Законі України «Державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», в Україні відсутнє положення про прогнозування доходів бюджету, як зазначає Гебет, Олман та ін. , Кробцова Т.В. [27].

Це негативно позначається на оцінці та виконанні надходжень до бюджету, оскільки, за словами проф. За словами Угнеї Т.Г., ефективність регулювання на 50-60% впливає на виконання бюджету до надходжень[29].

Часткова легалізація планових доходів державного бюджету здійснюється за рахунок вищезазначених законів - Конституції України, БКУ, КПУ тощо. Проте в ньому не конкретизовано концептуальних засад та методів оцінки доходів бюджету, не затверджено перелік макроекономічних показників, які повинні бути покладені в основу розрахунку, та не визначено дані для оцінки. Тому розрахунок на наступний рік здійснюється на основі прогнозних показників, які часто є завищеними через погану практику планування в Україні, що призводить до нереалістичності прогнозних розрахунків та тисне на платників щодо їх виконання в повному обсязі.

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ТАРЕЗЕРВИ ЇХ ЗРОСТАННЯ

2.1. Оцінка складу та динаміки доходів Державного бюджету України і резерви зростання

Вторгнення Російської Федерації в Україну та продовження військових дій завдали серйозної шкоди українській економіці, що суттєво вплинуло на виконання бюджетних планів цього року. Уряд діяв негайно, вживаючи надзвичайних заходів для забезпечення нормального життя своїх громадян і країни в цілому. Зокрема, частину бюджетних коштів було перенаправлено на потреби військових дій, а соціальні видатки – на підтримку цивільного населення.

Внаслідок військового конфлікту Україна припинила фінансування капітального будівництва та девелопменту. Натомість державний і місцеві бюджети спрямовуються на військові та соціальні витрати, що призводить до зростання бюджетного дефіциту. Слід зазначити, що за цих обставин платники податків, які відповідально та своєчасно сплачують податки, мають змогу утримувати військових в Україні та державу в цілому.

На підставі інформації, представленої на сайті фінансової установи, можна скласти декларацію про доходи.

Таблиця 2.5

Динаміка доходів державного бюджету за 2021-2023 рр.

Види доходів	2021	2022	2023
Доходи всього	756,8	808,1	1518,6
Доходи без офіційних іноземних трансфертів	756,6	728,5	1248,7
Доходи без офіційних іноземних трансфертів і власних доходів бюджетних установ	707,7	677,3	894,8

Неподаткові надходження, у т.ч.:	116,3	131,2	504,3
Перерахування прибутку державних підприємств до бюджету	25,8	44,.8	30,1
Кошти, що перераховуються Національним банком до бюджету	24,4	18,8	71,9
Власні надходження бюдж. установ	48,9	51,2	353,9
Офіційні трансферти від ЄС, іноземних урядів, МФО, донор. установ	0,.2	79,6	269,9

Джерело: розроблено автором за даними [34]

Цього року вже можна спостерігати позитивні ознаки пожвавлення економічної активності, що впливає на стабільність надходжень до бюджету. Особливо слід відзначити зростання податкових надходжень від податку на доходи фізичних осіб.

У першому півріччі 2023 року спостерігаються позитивні зміни, надходження від таких податків зменшилися лише на 17,5 відсотка порівняно з відповідним періодом 2021 року. Варто відзначити невелике зниження тут, і це головна причина значного збільшення доходів від війни.

Вартість його фінансової підтримки зросла з 59 мільйонів HERV у першій половині 2021 року до 443 мільйонів HERV у першій половині 2023 року [3].

Також варто зазначити, що незважаючи на помітне зростання трансфертних доходів суб'єктів державної влади та місцевого самоврядування у 2022 році, у першому півріччі 2023 року ці показники суттєво знизилися. Основним джерелом формування бюджетних надходжень стали трансфертні доходи Національного банку України, що зросло на 73,5 відсотка порівняно з першим періодом того ж періоду 2020 року.230

Слід зазначити, що доходи НБУ від заборгованості у власному портфелі значно зросли. Водночас доходи фізичних осіб бюджетних установ у січні-червні 2023 року зросли у дев'ять разів порівняно з відповідним періодом 2021 та 2022 років. Цьому зростанню сприяли благодійні внески на

потреби Збройних Сил України та інших державних установ, у тому числі гранти в рамках платформи «Єдині 24».

На 2022 рік декілька міністерств і відомств, зокрема МОЗ, Міністерство цифрової трансформації, МОН, Мінкультури, Мінмолодьспорту, Мінекономіки, Мінінфраструктури, та Міністерство розвитку громад та територій, відкрили три банки.

Варто зазначити, що значну роль у формуванні надходжень до бюджету відіграли іноземні гранти, які склали майже 18% загальних надходжень. Сполучені Штати зробили найбільший внесок у цей показник, надавши фінансову підтримку 263 мільйонам гібридів. Крім того, Україна отримала безповоротну фінансову допомогу від різних країн, таких як Німеччина, Іспанія, Фінляндія, Ірландія, Швейцарія, Бельгія та Ісландія, на суму 6,4 млн грн. Усі ці гроші були спрямовані до бюджету через фонди Світового банку[4].

Варто зазначити, що федеральна діяльність у 2022-2023 роках суттєво зросла за обсягом створеного ВВП, в основному за рахунок проведення оборонних військових дій. Відсоток державних витрат щодо ВВП зріс з 40,3% у 2021 році до 69,9% у 2022 році (за даними МВФ) [4].

Перерозподіл функцій і ресурсів між приватним і державним секторами економіки сприяв збільшенню бюджетів, оскільки державні підприємства та установи, як правило, краще ставилися до платників податків порівняно з приватним сектором. Такі розподіли допомогли компенсувати негативні фіскальні наслідки податкових пільг, запроваджених на початку війни.

Коли війна закінчиться, державні фінанси та економіка України все ще переживатимуть економічну кризу. У результаті влада не зможе збільшити податкові надходження без негативного впливу на економіку. Однак після війни нація постала перед потребою збільшити свій бюджет, оскільки потрібні кошти на відбудову та допомогу постраждалим від війни.

Водночас податкова система має бути побудована так, щоб вона не перешкоджала економічному зростанню, економічній діяльності, була легкою в адмініструванні.

У післявоєнний період, під час пошуку бюджету, особливу увагу слід звернути на збільшення податків на ресурси та екологію, включаючи податки на оренду корисних копалин і податки на вуглець. Для цього необхідно провести детальний аналіз та узагальнити останні зміни в регулюванні ЄС.

2.2. Особливості формування податкових надходжень Державного бюджету України

Цього року спостерігаються негативні тенденції податкових надходжень, пов'язані з економічною кон'юнктурою. Зокрема, зафіксовано значне зменшення обсягів податків, пов'язаних з економічною кон'юнктурою, таких як податок на прибуток підприємств, який зменшився на 40,6% порівняно з першим півріччям 2021 року, а також податки, утримані платниками під час переходу на спрощена система оподаткування 2021 року.

Таблиця 2.6

Динаміка податкових доходів державного бюджету за 2021-2023 рр.

Види доходів	2021	2022	2023
Податкові надходження, у т.ч.:	638,3	595,6	742,3
Податок на доходи фізичних осіб	161,1	182,1	225,6
Податок на прибуток підприємств	74,6	72,3	75,2
Рентна плата за користування надрами	28,1	49,7	34,8
Акцизний податок:	79,1	47,9	87,3
з вироблених в Україні підакцизних товарів та з їх реалізації	40,2	26,6	50,2
з ввезених на митну територію України підакцизних товарів	38,9	21,3	37,1
Податок на додану вартість:	234,3	194,4	249,9

ПДВ з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) у врахуванням відшкодування	72,5	96,3	88,3
у т.ч.: ПДВ з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг)	147,4	137,2	160,3
у т.ч. бюдж. відшкодування	74,9	40,9	72,0
ПДВ з ввезених на територію України товарів	161,8	98,1	161,6
Податки на міжнародну торгівлю і зовнішні операції	17,3	7,9	18,5
Місцеві податки та збори	40,7	38,6	48,4
Єдиний податок	20,7	23,0	27,1
Податок на майно	19,8	15,5	21,1

Джерело: розроблено автором за даними [34]

Зокрема, надходження від ПДВ на вироблені в Україні товари за перше півріччя скоротилися на 36%, а від податків на майно – на 37,2%. Варто також зазначити, що надходження від мита на імпортні товари скоротилися на 41,2%, незважаючи на те, що імпортні товари майже не змінилися в доларах США.

Це пояснюється слабкістю митних органів і створенням податкових пільг на енергоносії, енергетичне обладнання та продукцію оборонного призначення. Реальні надходження від податків на імпорт також скоротилися – на 43,8 відсотка в першому півріччі 2023 року та на 57,3 відсотка в першому півріччі 2022 року.

Це викликано збільшенням обсягу незаконних товарів для цілей оподаткування та безмитного імпорту до 1 липня 2022 року, що підтримується деякими субсидіями на транзакцію [3].

Податки на прибуток і надалі відіграватимуть ключову роль у формуванні бюджету в нашій економіці, де адміністрування податків обмежене, а також враховуючи чутливий характер податків на працю та приріст капіталу.

Крім того, важливість використання ПДВ зумовлена:

а) ПДВ і акцизи не спотворюють інвестиції;

б) менший негативний вплив на ланцюги поставок робочої сили та виробництва;

С) Збирання податків зазвичай ефективніше, ніж інші податки, через здатність до самостійного утримання податків.

Податкове управління наразі є надзвичайно проблематичним, оскільки воно націлює високий податковий тягар на менш багатих і низький податковий тягар на заможніших, що порушує принципи справедливого оподаткування.

Створення прогресивної системи податку на прибуток могло б бути рішенням для усунення нерівності, але це також ускладнило б адміністрування податкової системи та збільшило ймовірність ухилення від сплати податків.

Реформа також вимагатиме спрощеної системи оподаткування, яка буде зосереджена на задоволенні потреб МСП, а не на зниженні ставок податків. Необхідно скасувати практику спрощення системи ухилення від сплати податків для працівників великих і середніх підприємств.

Такі дії вже враховані в Угоді з МВФ, яка передбачає припинення зниження податку на працю шляхом переведення трудових відносин у верховенство права.

2.3. Аналіз неподаткових та інших джерел доходів Державного бюджету України

Неподаткові доходи бюджету представляють собою фінансово-економічну взаємодію між державними адміністраціями та іншими установами в реалізації неподаткових доходів бюджету, що виникають від продажу або передачі майнових прав через стягнення державних ліцензій на власність, адміністративні збори та правила. процедури ліцензування, відшкодування збитків уряду, штрафів тощо, а також регулювання витрат на

використання суспільних благ і послуг через механізм визначення суми сплати відповідним бюджетним органом. Цей вид доходу має тенденцію до беззбитковості, коли немає відповідних сум для оподаткування [14, с. 268].

У той час як значна частка бюджетних надходжень формується за рахунок неподаткових надходжень, основною відмінністю їх від податкових надходжень є відсутність принципів і прийомів обліку при застосуванні оперативних аспектів виконання, а саме рівномірності, стабільності, необхідності та повноти. тощо Водночас неподаткові платежі дехто визначає, зокрема, з багатьох причин, як необов'язкові та певною мірою включаються до доходів бюджетів тих рівнів державного управління, які їх здійснюють.

Неподаткові надходження при складанні доходів бюджету

Вони дуже відрізняються в різних частинах світу. У європейських країнах ці надходження в середньому становлять 9,2-10,8 відсотка доходів бюджету, або 4,2-4,9 відсотка ВВП, а в США – 3,8-6,5 відсотка бюджету, або 0,7-1 відсотка ВВП.

Щодо неподаткових надходжень в Україні, то частка доходів державного бюджету в середньому за 2010-2019 роки становила 17,1%, а найменша у 2011 році – 13,9%. У 2010 році частка становила 20,1%, що було зумовлено зростанням доходів Національного банку України, які повністю перераховувалися до державного бюджету України. Зростання неподаткових надходжень можна пояснити намаганням центрального уряду вирішити фіскальні проблеми під час фінансової кризи без збільшення податкового навантаження.

Оподатковуваний дохід залежить від економічних умов. Таким чином, з економічним зростанням і збільшенням ВВП відбувається відповідне збільшення доходів від капіталу та підприємницької діяльності, адміністративних витрат і доходів від неінвестиційного та іпотечного ринків, а також інших податкових надходжень. Навпаки, після фінансової кризи та падіння ВВП ВВП скорочується як в абсолютному, так і у відносному вираженні.

Навпаки, зростання власних надходжень бюджетних установ залишається стабільним та динамічним, що зумовлено посиленням платності в менш продуктивному секторі через скорочення бюджетного фінансування [40, с. 10].

Давайте розглянемо кожен вид доходу, який відноситься до неоподатковуваного доходу. Найбільшу питому вагу в особистих доходах займає бюджет організацій і доходи від власності та підприємницької діяльності. Проекти демонструють зацікавленість уряду, окремих осіб і державних органів в економічному розвитку України. Але всі форми неподаткових надходжень мають потенціал для збільшення своїх надходжень, якщо кожна функція — державні установи, неплатники податків, а також особи, що представляють інтереси уряду — виконує свою роботу належним чином. Для реалізації цього завдання уряд має визначити конкретні заходи та конкретні відповідні нормативно-правові акти щодо сплати неподаткових надходжень до державного бюджету.

З впровадженням податкового кодексу вдалося знизити відсоток надходжень в економіку, але неподаткові надходження продовжують зростати, що обґрунтовує впровадження дохідної частини бюджету. Зростання особистих надходжень бюджетних установ та надходжень від власності та приватної діяльності свідчить про те, що держава мало розраховує на податки та адміністративні збори, надходження від негосподарської діяльності, але намагається більш ефективно формувати такі надходження. незалежні за федеральної підтримки. установи, а також приватні та державні установи та організації. Тому актуальним є аналіз складу неподаткових надходжень та визначення джерел їх формування.

Так на 2019-2023 рр. У складі неподаткових надходжень (див. 2.6) його займали переважно доходи Національного банку України (в середньому 34,8%) та доходи фінансових установ (в середньому 33,6%).

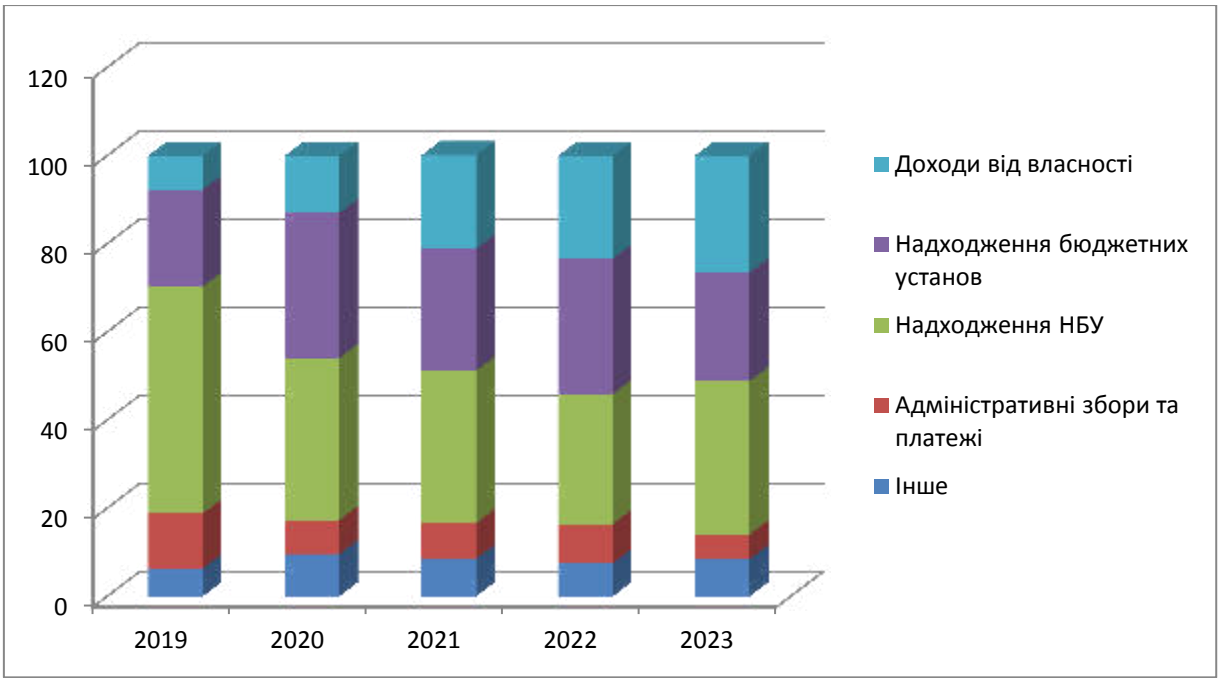


Рис. 2.6 Динаміка неподаткових надходжень до Державного бюджету України у 2019-2023 роках, у %

Джерело: Розраховано автором за даними Державної казначейської служби України [37]

Водночас рентабельність чистого прибутку НБУ у 2019 році суттєво зросла до 51,5%, що, принаймні частково, зумовлено зростанням процентних доходів за кредитами рефінансування, обсяги яких значно зросли під час кризи. а з іншого боку, зменшилися витрати НБУ на утримання активів, які були передані центральному уряду.

Доречно також зазначити, що уряд, намагаючись скоротити дефіцит держбюджету через фінансово-економічну кризу 2019-2021 років, спонукав бюджет НБУ перераховувати доходи до держбюджету.

Частка приватних доходів бюджетних установ за досліджуваний період зменшилася з 42,1% у 2019 році до 22% у 2022 році. Це пов’язано з анексією Криму Росією та війною, що призвело до зменшення кількості бюджетних установ та їхні доходи. Після 2019 року доходи фінустанов зросли, але зростання таких доходів не було стабільним. За даними ФДМУ, основу доходної частини бюджету агентства складають надходження від надання адміністративних послуг, на які припадає 68%. Отже, кількість та вартість

адміністративних послуг впливає на частку надходжень до бюджетних органів державного бюджету України. Водночас слід зазначити, що основними споживачами державних адміністративних послуг є населення, яке в Україні з кожним роком скорочується і за досліджуваний період зменшилось на 4 млн осіб.

Надходження від власності та підприємницької діяльності, зараховані до державного бюджету України за звітний період, зросли у складі неподаткових надходжень з 8,9% у 2019 році до 26,5% у 2023 році. Це, на думку влади, за рахунок збільшення державного бюджету Для закладів, які за законом мають бути передані на державний бюджет, – 72%.

Крім того, у формулюванні доходів державного бюджету за розділом «Доходи від власності та підприємницької діяльності» майже 10% дивідендів, зібраних приватними компаніями, включають державне майно. Таким чином, зниження рентабельності держпідприємств зменшує частку їх доходів від їх ролі в державному бюджеті України, як це було у 2019-2023 роках.

Що стосується податків та адміністративних витрат, то їхня частка в структурі неподаткових надходжень невелика, але в дослідженні зросла з 4,2% у 2019 році до 5,6% у 2023 році, тоді як частка адміністративних витрат у 2019-2022 роках становила понад 8 У складі адміністративних витрат і зборів найбільшу частку становлять судові витрати (32%) та витрати на адміністративні послуги (8%). Слід зазначити, що, як і доходи населення бюджетних установ, податки та адміністративні витрати залежать від населення, яке є основним отримувачем таких послуг.

Ціноутворення відображає якість таких послуг, оскільки населення не бажає платити за неякісні послуги, що відбивається на моделях споживання, і це створює попит на послуги з погіршенням якості.

У складі неподаткових доходів значну частку займають так звані інші доходи, до яких також відносяться: доходи від боргових та страхових операцій; нав'язування окремих фірм сплати державного пенсійного

страхування; накопичення після володіння автомобілями тощо. Крім того, до складу інших неподаткових надходжень входять доходи від операцій з капіталом, у тому числі доходи від продажу основних засобів (16,4%), доходи від продажу державних цінних паперів (41,1%), доходи від продажу землі та нематеріальних активів (42,0%). та ін. До переліку складових входить приватизація операцій з державним майном, що часто враховується урядом при плануванні надходжень до держбюджету в Україні, але насправді 80-90% запланованих обсягів не відповідають бюджетним затримкам. Договір 2018 року конкурси та приватизація в цілому.

Інше джерело доходів державного бюджету нижче інших неподаткових надходжень від іноземних урядів та міжнародних організацій. Однак у структурі доходів державного бюджету частка цих надходжень є незначною і становить менше 1 відсотка. На думку експертів, в умовах економічного спаду країни та фінансово-економічної кризи питання фінансування державного бюджету залишається більш актуальним для подолання негативних наслідків. Таким чином, у цьому випадку неподаткові доходи бюджету та наявний приріст стануть додатковими джерелами надходжень для ефективного виконання державою своїх обов'язків [53; 14; 42].

Отже, неподаткові надходження відображають співвідношення розподілу імперативів та умов, які виникають між державою та юридичними та фізичними особами щодо створення сукупних фондів із застосуванням неподаткових механізмів для мобілізації платежів, які перерозподіляються на задоволення суспільних потреб. Неоподатковуваний дохід має багато тих же характеристик, що й дохід, що підлягає оподаткуванню. Наприклад: зобов'язання, платіжні зобов'язання, витрати фінансового року.

Ці списки наведено в [17, с. 46]:

1. Неподаткові платежі характеризуються рівноправними відносинами між платниками податків і центральним урядом;

2. Конкретні методи та процедури, що використовуються для збору та сплати зборів, відрізняються від застосовуваних фіскальних методів.

Зважаючи на значні та постійно зростаючі неподаткові надходження в структурі надходжень до державного бюджету України, а також на необхідність ефективного виконання державними радами та органами місцевого самоврядування своїх повноважень в умовах стійкого дефіциту в кошти бюджету 2018 року та використання неподаткових надходжень, значення видатків та видатків на податки збільшиться в майбутніх бюджетах.

На сьогодні найефективнішими резервами зростання неподаткових надходжень до державного бюджету є доходи від активів та приватної діяльності з метою сприяння зростанню доходів (прибутків) державних підприємств і організацій, які перераховуються до бюджету, а також збільшення приватного фінансування корпоративних витрат.

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ БЮДЖЕТНОЇ ПОЛІТИКИ ФОРМУВАННЯ І РЕЗЕРВІВ ЗРОСТАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

3.1. Зарубіжний досвід формування дохідної частини Державного бюджету та можливості його використання у вітчизняних реаліях

В умовах фінансової глобалізації та демократизації українського суспільства особливу увагу слід приділити міжнародному досвіду реформування податкової та бюджетної систем та їх реалізації в Україні. Оскільки податок на прибуток є одним із основних джерел податків, який наповнює майже 40% державного бюджету в Україні, а з огляду на недоліки в його зборі, заслуговує на увагу іноземний досвід справляння. Таким чином, у податкових системах країн з розвиненою ринковою економікою помітні деякі спільні риси щодо справляння податків.

Зокрема, більшість штатів мають не одну податкову ставку, а кілька податкових ставок. Крім стандартної ціни, на товари та послуги соціального та культурно-споживчого призначення (їжа, громадський транспорт, газети, журнали) застосовуються пільгові ціни, а в деяких країнах на предмети розкоші або шкідливі товари застосовуються ціни з доданою вартістю (алкоголь, тютюн).

Зокрема, у Німеччині ставка податку становить 19%, а в Польщі

Він використовує базову ставку 23%. При цьому пільгова податкова ставка в Німеччині досягає 7%, а в Польщі 5-8% [69].

У Чехії базова та знижена податкові ставки незначно різняться і складають 21% та 15% відповідно. Франція використовує ПДВ у розмірі 19,6% і декілька пільгових податків (у розмірі 5,5%, які застосовуються до 29 різних товарів (їжа, книги, послуги авіаперевезення, послуги з ремонту будинків тощо), а також друкує 2,1% своїх фармацевтичних препаратів,

телебачення ліцензії). Крім того, спирт, тютюн і алкогольні напої у Франції оподатковуються за ставкою 25% [4, с. 85].

За кордоном, як і в Україні, чітко помітні бюджетні втрати від існування кримінального відшкодування податків. Згідно з даними Єврокомісії, деякі країни ЄС оцінюють втрати в

Податкове шахрайство становить 10% від загального обсягу податків. Лише у Великій Британії щорічні втрати бюджету через незаконні схеми відшкодування ПДВ, за деякими оцінками, становлять 1,73 мільярда фунтів стерлінгів. фунтів [39, с. 42].

Таким чином, розслідування шахрайських відшкодувань експортних податків і розробка варіантів засобів правового захисту має велике значення як для ЄС, так і для податкової політики його держав-членів.

Варто зазначити, що іноземні уряди зазнають величезних збитків через розвиток електронної комерції. Це тому, що вартість більшості замовлень фізичних осіб не досягає порогу ПДВ (ввізне мито, ПДВ не сплачується), а обсяги сягають мільйонів. Тому уряд виступає з ініціативами знизити мита на імпортні товари майже до нуля, але на практиці це збільшить адміністративне навантаження на митні органи та сповільнить переміщення товарів через кордон.

Тому з червня 2016 року Туреччина зобов’язала транспортні та логістичні компанії звітувати про загальну кількість поставок з ринку, незалежно від кількості клієнтів. Європейський Союз визнав обов’язок сплачувати ПДВ з внутрішніх перевезень товарів, а не з імпорту підприємствами [39, с. 43].

Варто зазначити, що в розвинутих країнах податки є основним рушієм бюджету, тому при їх формуванні слід звертати увагу на міжнародний досвід. Що стосується корпоративного оподаткування, то в багатьох країнах податкові ставки є прогресивними і зростають зі збільшенням оподатковуваного доходу. Така конструкція зменшує податкові витрати для малих і середніх підприємств, оскільки вони відіграють важливу роль у

створенні інновацій, підвищенні продуктивності та збільшенні зайнятості [4, 106].

У міжнародному масштабі прийнято розрізняти дві моделі розрахунку податку на прибуток підприємств: європейську (міжнародну) та англо-американську (англосаксонську) (див. табл. 3.7.). Крім того, у міжнародній практиці естонська модель оподаткування доходів підприємств є відносно новою і тому не має широкого поширення.

Таблиця 3.7

Порівняння принципів побудови європейської (континентальної) та англо-американської (англо-саксонської) моделей розрахункуподатку на прибуток підприємств

Показник	Європейська (континентальна)	Англо-американська (англосаксонська)
Країни в яких застосовується	Німеччина, Франція, Швеція, Бельгія, Іспанія, Швейцарія, Аргентина, Бразилія, Перу, Чилі	США, Велика Британія, Канада, Австралія
База оподаткування	Сума прибутку визначена за правилами бухгалтерського обліку, податковий облік як самостійний вид майже відсутній	Сума прибутку визначається за правилами бухгалтерського та податкового обліку, між якими існує тісний зв'язок
Об'єкт оподаткування	Фінансовий результат до оподаткування коригується відповідно до амортизації, збитків, дивідендів, процентних доходів	Фінансовий результат до оподаткування коригується за Правилами бухгалтерського обліку
Законодавче регламентування	Правила і процедури бухгалтерського обліку розробляються за участі держави та Регламентуються чиним законодавством	Правила і процедури облікових стандартів розробляються професійними організаціями бухгалтерів без жорсткого законодавчого регулювання

Джерело: розроблено за даними [4].

Таким чином, англо-американська (англосаксонська) модель надає фірмам свободу вибору між використанням встановлених стандартів бухгалтерського обліку та підготовкою фінансової звітності в рамках стандарту.

Застосування англо-американської моделі в Україні може бути недоцільним, оскільки призведе до податкових проблем і посилення тиску на казначейство. Наразі в Україні діє європейська модель розрахунку податку на прибуток підприємств, але, як підтвердив аналіз фінансової ефективності

податкової системи, це не системна податкова система, яка не вирішує основних проблем оподаткування прибутку підприємств. .

Альтернативою податку на прибуток підприємств є запровадження податку на розподілений прибуток. Запропонована схема ПнВК передбачає зміну бази оподаткування операцій з виплати дивідендів та інших податків на «відрахування капіталу».

Одним із аргументів на користь оподаткування є стимулювання економічних процесів. Дійсно, реінвестиції в капітал не оподатковуватимуться. І це, схоже, стимулюватиме підприємців спрямовувати ресурси на розвиток бізнесу. Отже, за оцінками Українського інституту майбутнього, загальний розмір додаткового ВВП в економіці сягне 500-600 млрд дол. грн або 15-20 млн дол. грошей у США, що сприятиме розвитку економіки, а отже, позитивно вплине на ситуацію з доходами Федерального резерву.

Інвестиції будуть драйвером економічного зростання в Україні. Подальші темпи зростання реального ВВП України протягом наступних п’яти років становлять від 0,8% до 1,9% на рік[26].

Крім того, звітність про фінансові результати покращить кредитоспроможність фірм, а отже, доступність кредитних засобів. Основною перешкодою для використання ПнВК в Україні є дефіцит величезних бюджетних коштів у короткостроковій перспективі. Однак, за попередніми оцінками Інституту майбутнього ОАЕ, недорозподіл склав 23 мільярди юанів за перші два роки після введення податку на конфіскований капітал, грн (0,8 мільярда доларів США), у 2020-2022 роках. Держбюджет отримає додатково 222 мільярди рупій. грн ($7,2 млрд) на прибуток, який може виникнути від податку на прибуток. Сукупний вплив бюджету протягом наступних п’яти років становитиме 197 мільярдів рупій. грн (6,4 млрд дол.) [26].

Досвід інших країн щодо запровадження податку на оголений капітал (ПДК) для України зрозумілий. Зокрема, прихильники податкової реформи

спираються на досвід Естонії, яка запровадила ПнВК у 2000 році. Дійсно, згідно з Індексом умов ведення бізнесу в країні, Естонія посідає 12 місце в Індексі ведення бізнесу [1].

Проте, на нашу думку, впровадження ПнВК стало не єдиною причиною таких результатів. Уникаючи податків на прибуток підприємств, країна створила податкові гавані. Ведення бізнесу в Естонії має багато інших переваг, зокрема:

- Простота адміністрування податків (щоб сплатити всі податки в Естонії, потрібно витратити 81 годину і зробити лише 8 платежів, 95% декларацій подається в електронному вигляді);

- Закон Естонії дозволяє не видавати статутний капітал, а оголошувати його тільки після реєстрації;

- Є можливість швидко зареєструвати інтелектуальну власність естонської компанії;

- Естонія має дуже великий договір про уникнення подвійного оподаткування;

- Іноземці можуть отримати електронне громадянство в країні без постійного проживання в Естонії [37].

Прибуток оподатковується за пільговою ставкою, а ведення бізнесу відносно просте, що сприяло перетворенню Естонії на «корпоративний банк» для транснаціональних компаній. Тому, на нашу думку, розрізняти позитивний ефект впровадження ПнВК у вітчизняних реаліях Естонії недоречно. По-перше, Україна сьогодні є політично та економічно нестабільною, з низькими податками, низькими технологіями та недовірою до судової системи.

Допоки ці недоліки в національній економіці не будуть подолані, не можна очікувати позитивних змін від реформування системи збору податків. Крім того, великим уроком для України має стати досвід Молдови, яка у 2008 році провела податкову реформу за естонським зразком, що призвело до стрімкого зростання дефіциту федерального бюджету країни (фіскальний

внесок у ППС державного бюджету зменшився з 2,8% державного бюджету у 2008 році до % ВВП).

Для подолання бюджетного дефіциту фінансові служби тепер вдаються до посилення штрафів і санкцій, що, у свою чергу, погіршує економічну ситуацію [88].

Тому сам по собі ПнВК не може зняти всі проблеми оподаткування для підприємців. Як показує досвід Естонії, недостатньо просто замінити одну податкову систему на іншу, їх потрібно трансформувати, щоб побудувати більш збалансовану податкову систему, рівномірно розподілену

Поширювати податкові пільги серед платників податків, запобігати подвійному оподаткуванню та впроваджувати електронні послуги. Заслуговує на увагу розгляд короткострокових ефектів застосування ПнВК.

Відсутність коштів у бюджеті може призвести до неспроможності уряду виконувати свої обов'язки та економічного спаду в країні. Запровадження ПнВК має бути доповнене вдосконаленням адміністрування податків. Крім того, ПВК може бути запроваджено лише за умови повної та адекватної компенсації втрачених бюджетних надходжень, особливо в перші роки після запровадження податку, шляхом скорочення бюджетного бюджету або збільшення інших податкових надходжень. Реформа також має передбачати подальше зниження бар’єрів для входу на роботу для малого бізнесу та самозайнятих осіб.

Також має бути обмеження на відставання (податкова та майнова амністія) – це дозволить постачальникам фінансових послуг зосередитися на управлінні наявними податковими надходженнями, а підприємствам – як старим, так і новим – почати грати за тими ж правилами. Успішне скасування, «часникову» амністію та гарантоване непідвищення податків мають доповнювати «жорсткі» — жорсткі та безпідставно каральні заходи проти тих, хто порушує нові правила.

Вважаємо, що досвід оподаткування доходів фізичних осіб у деяких розвинених країнах є дуже цікавим. Цікаво, що кілька пострадянських країн,

зокрема Україна, Сербія, Грузія, Румунія та Казахстан, застосовують помірні («плоскі») ставки податку на доходи фізичних осіб у діапазоні від 12% (Грузія) до 25% (Латвія). Серед західних країн лише Ісландія запровадила рівну оплату праці (35,7%). Стандартизовані ставки індивідуального доходу в діапазоні від 2,8% (Пенсільванія) до 5,3% (Массачусетс) також використовуються в шести штатах США [4, с.120].

Такий тип структури забезпечує податкову гнучкість і спрощує податкове адміністрування. Однак це порушує принцип соціального оподаткування. Тим часом європейська податкова система (Франція, Швеція, Німеччина, Норвегія, Японія та ін.) характеризується прогресивно диференційованою податковою системою.

Історично в країні запроваджено дві системи оподаткування доходів громадян від будівництва: фіксовану та глобальну[63, с. 58].

Ця система виникла в Англії і поширилася в Італії. За цією системою стягнення податків дохід поділяється на кілька частин (систем) відповідно до джерела, і кожна угода оподатковується відповідно до окремої політики.

Так, в Італії залежно від країни походження економіка поділяється

Є п'ять підрозділів, кожен з яких має свою класифікацію податку: нерухоме майно (земля та будівлі); капітал; Венчурний; доходи працівників від наймання та самостійної зайнятості на безстрокових роботах; Інші джерела. Є п'ять різних таксонів під однією загальною назвою [68].

Міжнародна система передбачає оподаткування всіх доходів, незалежно від їх характеру та джерела, прогресивно від доходів, визначених на початок року за результатами попереднього року. Ця методика використовується в більшості країн світу (США, Франція, Німеччина та ін.). У Німеччині існує два види податку на доходи фізичних осіб: податок із заробітної плати (Lonestier) і податок на інші доходи (Incommster). Різниця полягає у виконанні. Оподаткування

Оплата заробітної плати здійснюється за місцем роботи, за місцем роботи («за місцем роботи»), а сума податку перераховується платником податку роботодавцю (податковому агенту).

Податки на інші доходи (оренда, самозайнятість, продаж майна, пенсії тощо) безпосередньо відносяться на платника. У Німеччині платники податків поділяються на шість податкових категорій залежно від сімейного стану, кількості працівників у сім'ї, наявності дітей та спільного чи окремого управління сімейними фінансами. Ставки варіюються від 2,56% (для доходу від 9 000 до 11 500 євро на рік) до 45%. Дохід менше 9000 євро на рік оподатковується за ставкою 0% [69].

Окрім реформування основної податкової системи в Україні, особливу увагу слід приділити податковому адмініструванню. Загалом запровадження нових способів звітування платників податків шляхом подання податкової звітності в електронному вигляді є одним із важливих кроків у покращенні обслуговування платників податків у податкових органах. У європейських країнах, таких як Швеція, Данія, Великобританія, використовується найбільш ефективний, прозорий і простий спосіб сплати податків – єдиний рахунок. Ця система дозволяє платнику податків сплачувати всі податки та збори за допомогою однієї дебетової картки. Цей спосіб забезпечує 100% точність переказу коштів. При цьому податкова служба уважно стежить за угодами платників податків з бюджетом, і якщо він переплачує один податок, платник податків не має жодної заборгованості по іншому [39].

Важливу роль відіграють і системи податкового контролю. У європейських країнах поширеним стало використання газетних бланків для збору податків та методика їх розрахунку. Головною привабливістю тут є те, що Бельгія є найкращим прикладом того, як мінімізувати адміністративні витрати, пов'язані з поданням податкових декларацій і перевіркою правильності заповнення. Усе, що потрібно платнику податків – це підключення до Інтернету та веб-браузер для завантаження програмного забезпечення. Немає необхідності ручного введення податкових декларацій,

оскільки платники податків можуть завантажити їх окремо від бухгалтерського програмного забезпечення.

Перед відправкою податкової декларації система перевіряє, чи подано лише ті документи, які не містять помилок. Якщо інформація, яку необхідно надати, правильна, верифікатор системи надсилає повідомлення платнику податків [95].

Тому Україні слід враховувати міжнародний досвід справляння податків для покращення складу дохідної частини державного бюджету України.

3.2. Перспективи вдосконалення бюджетної політики щодо активізації резервів зростання доходів Державного бюджету

Наслідки фінансово-економічної кризи 2014-2017 років та пандемії COVID-19, а також війни вимагають пошуку шляхів покращення резервів збільшення надходжень до федерального бюджету України, вартості зовнішніх запозичень, історичного зростання у внутрішніх запозиченнях Вони призводять до перерозподілу бюджетних надходжень. Особливо це стосується скорочення капітальних витрат як основи економічного розвитку. За даними Держфінмоніторингу, капітальні видатки державного бюджету за останні 10 років не перевищували 10% від загального обсягу видатків, а в кризовий період 2014-2017 рр. досягли 1,7%, що свідчить про необхідність збільшення витрати на відновлення

Покращення доходів Частина державного бюджету України повинна

буде здійснюватися з урахуванням трьох найважливіших завдань. По-перше, важливо, щоб федеральний уряд інвестував. По-друге, доходи державного бюджету мають спрямовуватися на досягнення цілей макроекономічної політики: стабілізація макроекономічної ситуації, обмеження інфляції, здійснення надзвичайних заходів, стимулювання

економічного зростання, здійснення структурних перетворень тощо. По-третє, шляхом збору податків має забезпечуватися виконання соціальної функції держави щодо рівності доходів [86, с. 90].

Сьогодні всі федеральні програми спрямовані на управління доходами, отриманими від

запровадити фіскальний механізм, який не узгоджується з удосконаленням державного бюджету. Водночас для досягнення всіх трьох цілей необхідно зосередитися на зміцненні податкової структури державного бюджету України, оскільки вони є соціально справедливими та дають можливість регулювати економічні процеси в країні. Звісно, цієї мети можна досягти лише шляхом реформування податкової системи.

Тому для соціально-економічної справедливості податкової політики в Україні цікавим є використання прогресивних ставок ПДФО з урахуванням таких факторів, як: сімейний стан платника податку, кількість дітей у сім'ї, наявність Діти та утриманці тощо.

Кожній особі, яка має члена сім'ї, необхідно надати право під час подання податкової декларації задекларувати свій індивідуальний дохід або сукупний дохід сім'ї. При цьому оподаткування має здійснюватися виходячи із сукупного доходу кожного члена сім'ї [2, с. 84].

На нашу думку, для покращення та збільшення податкових надходжень особливу увагу необхідно приділити оподаткуванню, яке сьогодні спричиняє дефіцит державного бюджету та водночас не сприяє покращенню фінансово-господарської діяльності населення. . . мети і держави в цілому.

По-перше, важливо переглянути перелік галузей, оподаткування яких зараз є найбільш сприятливим. Тому податкові пільги мають бути спрямовані на розвиток тих секторів економіки, які сприятимуть подальшому зростанню доходів або скороченню державних витрат шляхом модернізації виробництва, впровадження нових продуктів або підвищення якості та конкурентоспроможності. Крім того, необхідно посилити контроль за

використанням податкових пільг та посилити відповідальність за нецільове використання виділених коштів.

Потрібно запровадити систематичну звітність податку з КСВ, а також показників економічної та соціальної ефективності податкових пільг за період. Немає сумніву, що функціонування бюджету тісно пов’язане з нормами нашого суспільства та економікою уряду. Тому подолання ефекту масштабу є однією з передумов належного функціонування податкової системи в Україні та підвищення Податки у формулі доходів державного бюджету.

Однак сьогодні не всі спроби подолати тіньову економіку є успішними. Крім того, уряд вживає заходів, які можуть погіршити ситуацію для бізнесу в Україні, зменшити кількість малого бізнесу та збільшити збитки для платників податків. Навпаки, скорочення інвестицій було б позитивним побічним ефектом податкової реформи [51].

Зокрема, у зв'язку з цим Україна має намір використовувати згаданий вище податок на відчужуваний капітал замість стандартного податку з юридичних осіб. Це має відбуватися разом із впровадженням інституційних змін у взаємовідносинах податкових органів та податкових органів: вдосконалення системи адміністрування податків, розвиток електронних сервісів для платників податків, встановлення податкових схем отримання (податкових схем сплати), створення єдиного рахунку. для сплати податків податки.

Стратегічна мета подолання економічної кризи, як однієї з головних перешкод для зростання доходів державного бюджету в Україні, вимагає подолання цього явища шляхом використання стратегічних і тактичних засад. . В Україні статус-кво використовується для нападу на економіку, що є абсолютно неефективним і несправедливим з огляду на розміри економіки, яка існує в нашій країні.

Підпільна економіка є багатогранним явищем у національній економіці, і широта її поширеності підкреслює неефективність суто

символічних підходів стримування. Тому потрібні довгострокові зусилля, щоб запобігти цьому.

На наш погляд, боротьба з підпільною економікою має включати дві скоординовані дії: адміністрування та мобілізацію. Адміністративні заходи повинні включати заходи щодо посилення оподаткування та ухилення від сплати податків, а стимули мають включати заходи щодо зниження податків, спрощення податкового законодавства та регулювання інвестицій, одночасно покращуючи державні послуги.

Заходи боротьби з економічними відносинами, які позитивно впливатимуть на пом'якшення загроз державним фінансам, включають:

- Створення більш сприятливих умов для легальної зайнятості населення;

- Створення податкових пільг для заощаджень та інвестування в національну економіку; покращити економічний клімат у країні;

- Зменшити нормативне та фінансове навантаження на юридичних осіб;

- Відокремлення влади від приватної власності;

- Розвиток належного правового забезпечення легалізації економіки;

- Створення привабливого регуляторного середовища для забезпечення ефективного та прибуткового функціонування формальної економіки;

- посилити кримінальну відповідальність;

- коригування податку від фінансового року до законодавчої діяльності;

– Вибачення «тіньового» капіталізму тощо.

На додаток до вдосконалення прямого оподаткування та виграшу економіки, доцільно покращити непряме оподаткування, наприклад:

Для підвищення ефективності, на нашу думку, необхідно здійснити кілька реформ:

- запровадити пільгові податки на додану вартість на товари соціальної необхідності та встановити підвищені податки на додану вартість та акцизи на товари (дорогоцінне каміння та метали; хутра; автомобілі, судна тощо), що підлягають товарності;

- створення електронної системи контролю за обігом алкогольних напоїв та тютюнових виробів «електронний податковий сертифікат» для забезпечення ефективного контролю та превентивного моніторингу обігу оподатковуваної продукції;

- Розширити категорії податкових пільг: податкові пільги на придбання дорожчих або забруднюючих товарів;

- Об’єднайте список оподатковуваного палива з декількома товарами, які зараз використовуються для змішування та отримання легкодоступного палива без сплати податків.

Неподаткові надходження, які складають п’яту частину доходів державного бюджету України, також мають чималі резерви для зростання. Для збільшення неподаткових надходжень до державного бюджету України необхідно вжити таких заходів:

- зміцнення фінансового становища суб'єктів приватної власності зі статутним капіталом, у тому числі державних підприємств; підвищення ефективності діяльності державних підприємств;

- Збільшити кількість платних послуг, які можуть надавати державні підприємства;

- покращити відбір об’єктів державної власності для передачі в оренду, підвищити привабливість такого об’єкта, запровадити професійну систему оцінки майна, забезпечити не нижчі ціни оренди за ринкові;

- стимулювати роль бюджетних установ у диверсифікації видатків та пошуку резервів збільшення власних надходжень;

- розробити план управління державним майном, реалізувати довгострокову програму приватизації, регулярно контролювати та інформувати громадськість про виконання цієї програми;

- Використовувати приватне фінансування для довгострокових цілей: для підтримки стратегічної промислової, інноваційної та наукової діяльності;

- забезпечити захист ринкової вартості підприємств, визначених у переліку підприємств, які підлягають приватизації, а також реалістичну оцінку вартості та стратегічного значення підприємства для держави;

- Контролювати заборону демонстрації державного майна та конфіскації;

- Для підвищення ефективності приватного сектору доцільно укладати приватні контракти із замовниками з чіткими зобов’язаннями в економічній та соціальній сфері, що передбачають відповідальність за виконання цих зобов’язань протягом конкретного періоду часу, а також чітке визначення як будуть використані кошти бізнесу;

- передбачити законодавчий механізм повернення активів державі у разі невиконання інвестором своїх зобов'язань із зазначенням переліку обставин;

- Залишити дотації, гранти та пожертви в переліку інших джерел недержавних надходжень бюджетних установ за умови чіткого визначення громадського контролю, який здійснюється відповідно до державних органів та законів, які зобов’язують органи надавати інформацію зацікавленим особам.

Тому вдосконалення структури доходів державного бюджету потребує докорінних реформ як у сфері оподаткування, так і організації неподаткових надходжень.

ВИСНОВОК

Отже, з усього вищесказаного можна зробити такі висновки:

Аналіз змісту та особливостей зарахування доходів до державного бюджету України за допомогою теоретико-методологічного та науково-філософського аналізу дозволив зробити ряд висновків:

1. Збалансування державних бюджетів із доходами є важливою ланкою для забезпечення ефективного функціонування уряду. Від злагодженості, прозорості та ефективності бюджетно-економічної системи залежить вирішення соціальних проблем, утримання державного управління, ступінь захисту держави. При цьому кошти державного бюджету використовуються насамперед для регулювання економіки, підтримки макроекономічної стабільності, запобігання кризам, стимулювання державного економічного зростання, впливу на короткострокові зміни економічної кон'юнктури;

2. Враховуючи досягнення в економічних дослідженнях і практиці, можна вважати, що доходи державного бюджету – це фінансові операції, які відбуваються під час вилучення та накопичення державою, юридичними та фізичними особами частини вартості ВВП у 2018 році з ресурсів уряду для мета переробки, тобто надання можливості уряду виконувати свої функції;

3. Доходи бюджету складаються з використанням таких методів, як збір доходів від уряду, надходження коштів від державних земель та власності, податки та рента. Усі ці методи бюджетної економії хоч і різні, але тісно пов’язані, взаємозалежні та доповнюють один одного. Однак найважливішою частиною формування бюджету є оподаткування. За його допомогою держави наповнюють свої бюджети та регулюють національні соціально-економічні процеси. Водночас у вітчизняній практиці існує визначення частки податкових надходжень до державного бюджету за економічним змістом податків на прибуток (податки на прибуток

підприємств, податки на доходи фізичних осіб) та акцизів (податки на додану вартість, мито). мито, акцизи).).

4. Бюджетні відносини в Україні, зокрема відносини щодо формування доходів державного бюджету, регулюються бюджетним законодавством, таким як: Конституція України, Закон України про бюджет, Закон України про податки, Закон України про імміграцію. Закон про бюджет України, інші закони України, закони про Раду Міністрів України та органи виконавчої влади. Крім того, зазначений Закон передбачає, зокрема, законодавче положення щодо складання доходів державного бюджету; Проте наразі відсутня комплексна нормативна база у цій сфері.

Висновки в Розділі 2 .

1. Аналіз поточної динаміки надходжень до державного бюджету України свідчить про зменшення надходжень до бюджету в іноземній валюті. Враховуючи тривалість кризи в Україні та залежність національної економіки від імпорту, що призводить до періодичного дефіциту, саме визначення надходжень державного бюджету України та інших макроекономічних показників в іноземних валютах дозволяє реально оцінити поточна ситуація.

Враховуючи уповільнення тенденції зростання доходів державного бюджету в Уганді, частка доходів спеціального фонду в державному бюджеті зменшується до 6,14% та 7,24% у 2019-2023 роках відповідно. Ці тенденції пов’язані з фінансово-економічною кризою 2019-2022 років, спричиненою не лише наслідками революційного процесу, анексії Криму та війни з Росією, а й внутрішніми економічними, політичними та адміністративними проблемами.

2. Основною структурою доходів федерального бюджету є податкові надходження України, які в середньому за 2019-2023 рр. становлять 82,11% від загального обсягу доходів бюджету, що відображає високу взаємозалежність між федеральним бюджетом і доходами країни, тобто податкові надходження і виробництво в Україні. Розвиток економіки в

цілому. Щодо виконання дохідної частини бюджету, то аналіз запланованих та фактичних доходів державного бюджету України свідчить про невиконання, що є основною причиною неефективності програми ДПС. і тиск на економіку нашої держави.

3. Важливе значення у формуванні доходів державного бюджету України мають податкові надходження, розмір яких залежить не тільки від економічної ситуації, а й від кількості населення, що створює попит на адміністративні послуги. Крім того, основними причинами повільного зростання неподаткових надходжень у структурі доходів державного бюджету є зниження доходів державних підприємств, затримка приватизації та зменшення власних надходжень бюджетних установ.

Водночас слід зазначити, що одним із резервів зростання неподаткових надходжень державного бюджету України є перерахування валових надходжень до Національного банку України, яке часто використовується урядом у рази надзвичайної ситуації. .

Висновки в Розділі 3 .

Проаналізувавши проблеми та фактори, що впливають на впровадження дохідної складової державного бюджету, а також зарубіжний досвід бюджетної політики, зроблено такі висновки:

1. Хорошою метою для створення резервів є консолідація доходів

Частина державного бюджету в Україні спрямована на відродження національної економіки та реформування податкової системи з метою зменшення регуляторного тиску та підвищення адміністративної ефективності. Зокрема, у боротьбі з образами

В економіці необхідно: створити кращі умови для легальної зайнятості населення; створення податкових пільг для залучення та інвестування доходів у національну економіку; Поліпшити економічні умови

клімат Землі; зменшити регуляторне та фінансове навантаження на бізнес; відокремлення влади від приватної власності; Посилення підзвітності

злочинці; приведення податку до фінансової законодавчої операції; Апологія «тіньового» капіталізму тощо.

2. Важливою передумовою здійснення соціально-економічних реформ в Україні є забезпечення належного фінансування державного бюджету. Для цього важливо уникнути прихованих компромісів збільшення податкових надходжень до державного бюджету:

запровадити прогресивну систему оподаткування фізичних осіб та збільшити податки на доходи фізичних осіб; Запровадити пільгові тарифи на товари соціальної необхідності

продукції та встановити підвищені тарифи на продукцію; розширити асортимент товарів, що підлягають оподаткуванню, щоб включити товари вищої якості та здоровіші; Запровадити електронну систему контролю за розповсюдженням алкогольних напоїв та тютюнових виробів «Електронна податкова етикетка».

3. Для подолання проблем, що перешкоджають надходженню неподаткових платежів пропорційно до державного бюджету, необхідно: підвищити ефективність діяльності державних підприємств; збільшити платність послуг, які можуть надавати державні підприємства; забезпечити надання в оренду державного майна за цінами не нижчими від ринкових; контроль та запобігання прихованому вилученню та конфіскації державного майна; Підвищити ефективність становлення підприємця.

4. Якщо в розвинених країнах податки відіграють важливу фінансову роль у наповненні державного бюджету, то в Україні необхідно запровадити альтернативні податки в національну систему.

Дохід від бізнесу. У цьому контексті показовим для України є досвід зміни системи оподаткування Естонії, яка запровадила податок на відчужений капітал у 2010 році. Цей податок є податком на грошові потоки, а не на фінансові результати. Реалізація цієї концепції в Україні не лише стимулюватиме економіку, допоможе вирішити проблему ухилення від сплати податків, а й збільшить надходження до державної скарбниці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бабич Л. М. Бюджетна політика як базова складова фінансового планування. Вісник Національного транспортного університету. 2016. № 3. С. 9-15.

2. Баранов С. О. Шляхи детінізації економічних процесів. Аспекти публічного управління. 2015. № 7-8. С. 56-62.

3. Боголіб Т. М. Бюджетна політика як інструмент макроекономічної стабільності. Економічний часопис-XXI. 2015. № 3-4(1). С. 84-87.

4. Бюджетний Кодекс України від 21.06.2001 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2542-14.

5. Бюджетний Кодекс України від 8.07.2010 р. URL: http://http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2856-17.

6. Бюджетний менеджмент : [підручник] / В. Федосов, В. Опарін, Л. Сафонова та ін. ; за заг. ред. В. Федосова. К. : КНЕУ, 2004. 864 с.

7. Варналій З. С. Теоретичні засади детінізації економіки України. Вісник Вінницького політехнічного інституту. 2014. № 1. С. 46-53.

8. Воронова Л.К. Фінансове право/ Є.О. Алісов, Л.К. Воронова, С.Т. Кадькаленко [та ін.] Х. : Фірма «Консум»,2008. 474 с.

9. Головань М. М. Про реформування системи пільгового оподаткування. Фінанси України. 2009. № 11. С.47-52.

10. Горин В. Зарубіжний досвід регулювання доходів Державного бюджету в умовах економічної нестабільності. Світ фінансів. 2011. Вип. 4. С. 186-199.

11. Городецька Т. Е., Поровай А. С. Аналіз податкових надходжень в системі доходів бюджету. Молодий вчений. 2017. № 2. С. 243-247.

12. Дем’янишин В. Г. Теоретична концептуалізація і практична реалізація бюджетної доктрини України: Монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2008 496 с.

13. Дем'янишин В.Г., Шаманська О. С. Неподаткові надходження: проблеми та роль у доходах бюджету держави. Фінансово-кредитна діяльність. 2011. Вип. 2. С. 268-274.

14. Економічна правда. URL: www.epravda.com.ua.

15. Західна О. Р., Петик Л. О., Щур-Живко О. С. Аналіз доходів та видатків Державного бюджету України. Молодий вчений. 2018. № 2(2). С. 714-718.

16. Іванов С., Ковальчук А. Основні принципи та напрями вдосконалення податкової системи України: методологічний аспект. Банківська справа. 2014. № 4. С. 45-51.

17. Карлін М. І. Шляхи реформування податкової системи України у посткризовий період. Фінансова система України: [збірник наукових праць]. – Острог: Вид-во Національного університету "Острозька академія", 2010. Випуск 14. С. 17–22.

18. Касперович Ю. В. Доходи бюджету та податкові пільги в системі фінансово-економічного регулювання. Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. 2012. № 1. С. 154-172.

19. Касперович Ю. Доходи бюджету в умовах трансформаційних зрушень системи фінансово-економічного регулювання. Економічний аналіз. 2012. Т. 10(2). С. 254-259.

20. Кир'язова Т. О., Чулак Н. І. Доходи Державного бюджету України: проблеми формування та можливі джерела збільшення. Економіка. Фінанси. Право. 2017. № 2(2). С. 40-44.

21. Кміть В. М. Проблеми відшкодування ПДВ та роль інформаційних технологій у їх вирішенні. Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі. 2012. № 3. С. 19-35.

22. Конституція України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text.

23. Кораблін С. О. Національний бізнес-цикл і доходи Зведеного. бюджету України: підходи до оцінки кількісного впливу. Економічна теорія. 2016. № 2. С. 75-84.

24. Корнус В. Г. Економічна концепція надання податкових пільг. Фінансова система України: [збірник наукових праць]. Острог: Вид-во Національного університету "Острозька академія", 2008. Випуск 10. Ч. 1. С. 117-128.

25. Короткевич О. В. Єдиний податок: формування та вплив на доходи бюджету України. Інвестиції: практика та досвід. 2015. № 21. С. 39-44.

26. Крисоватий А. І., Валігура В. А. Домінанти гармонізації оподаткування: національні та міжнародні вектори : [монографія]. Тернопіль: Підручники і посібники, 2010. 248 с.

27. Кучеренко С. Ю., Леваєва Л. Ю. Аналіз доходів та видатків Державного бюджету України. Економічний вісник університету. 2016. Вип. 31(1). С. 252-262.

28. Лисяк Л. В. Роль Державного бюджету у зміцненні доходів Пенсійного фонду України. Вісник Дніпропетровського університету. Серія : Економіка. 2016. Т. 24, вип. 10(2). С. 38-45.

29. Любич Н. П. Законодавчо-нормативне регулювання бюджетних правовідносин/ Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія : Право. 2014. Вип. 197(1). С. 250-254.

30. Майстренко О. В. Шляхи вдосконалення порядку бюджетного відшкодування ПДВ. Бюлетень Міністерства юстиції України. 2011. № 2. С. 45-53.

31. Макогон В. Д. Бюджетна політика в механізмі управління державними фінансами. Економічний вісник університету. 2015. Вип. 26(1). С. 207-211.

32. Макогон В. Бюджетна політика у країнах ЄС. Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2011. № 6. С. 36-46.

33. Мельник І. М. Проблеми ринкової трансформації економіки України. URL: www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vlca/Ekon/2009_30/21.pdf.

34. Мельник М. В. Бюджетна та податкова система як складові єдиної концепції макроекономічного регулювання. Фінансова система України : [збірник наукових праць]. Острог: Вид-во Національного університету "Острозька академія", 2008. Випуск 10. Ч. 1. С. 157-164.

35. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL:http://www.ukrstat.gov.ua/.

36. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL:https://www.treasury.gov.ua/ua.

37. Офіційний сайт Національного банку України. URL:https://bank.gov.ua/.

38. Павлюк К. В. Бюджет і бюджетний процес в умовах транзитивної економіки України : [моногр.]. К. : НДФІ, 2006. 345 с.

39. Пасічний М.Д. Податкова політика України в сучасних умовах. Вісник Одеського національного університету. Сер.: Економіка. 2016. Т. 21, Вип. 7 (2). С. 123-128.

40. Пасічник Ю.В. Бюджетний потенціал економічного зростання в Україні: монографія. Донецьк: Юго-Восток, Лтд, 2005. 642 с.

41. Першко Л. О. Волошенюк Ю. П. Формування дохідної частини Державного бюджету України в сучасних умовах. Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія: Економічні науки. 2017. № 2. С. 137-142.

42. Пирога С. С. Сутність бюджетного відшкодування ПДВ. Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України. Серія: Право та державне управління. 2013. № 1. С. 117-122.

43. Податковий кодекс України. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/.

44. Проект Закону про Державний бюджет України на 2021 рік. № 4000

від 14.09.2020. URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=69938

45. Савчук Н. В. Світовий досвід формування доходів бюджету та перспективи його адаптації в Україні. Фінанси України. 2014. № 3. С. 23-36.

46. Сафина, Е. С. Зарубежная практика налогообложения природных ресурсов. Финансы и кредит. 2011. №2. С. 71-75.

47. Собчук С. І. Бюджетна політика в країнах із розвиненою та трансформаційною економікою. Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка. 2016. Т. 21, Вип. 7(2). С. 142-146.

48. Собчук С. І. Формування неподаткових надходжень бюджету в системі бюджетного регулювання. Інвестиції: практика та досвід. 2017. № 7. С. 79-84.

49. Сударенко О. В. Правові засади бюджетного відшкодування ПДВ в Україні. Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". Політологія. Соціологія. Право. 2012. № 3. С. 175-179.

50. Сулейменов М.К. Английское право и правовая система Казахстана. Вестник Института законодательства Республики Казахстан. № 5 (41) 2015. С.
170.

51. Тарасюк М. В., Сироветник О. С. Доходи бюджету в системісоціально-економічного розвитку України. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2018. Вип. 21(2). С. 93-97.

52. Тарасюк М. Формування доходів бюджету в умовах трансформації економіки. Вісн. Київ. нац. торг.-екон. ун-ту. 2015. № 5. С. 63-71.

53. Теорія фінансів: підручник / П.І. Юхименко та ін.; за заг. ред. В.М. Федосова, С.І. Юрія. К.: Центр учбов. літ-ри, 2010. 573 с.

54. Титар А. О. Зарубіжний досвід планування та прогнозування доходів місцевих бюджетів. Управління розвитком. 2013. № 16. С. 163-165.

55. Уманців Ю., Міняйло О. Доходи бюджету в системі економічного регулювання. Ринок цінних паперів України. 2014. № 9-10. С. 43-51.

56. Фінансове право: навч. посіб. / колетив авторів під. заг. ред. д.ю.н., професора В.І. Курила. Умань : Видавець «Сочінський», 2010. 392 с.

57. Фінансово-монетарні важелі регулювання економіки : монографія / [за ред. д. е. н., проф. А. Даниленка]. К. : Об'єднаний інститут економіки НАНУ, 2005. 108 с.

58. Хмарук Ю. В. Оцінка факторів впливу на доходи Державного бюджету України. Наукові записки [Національного університету «Острозька академія»]. Сер. : Економіка. 2011. Вип. 16. С. 82-91.

59. Хмарук Ю.В. Теоретичні підходи до визначення поняття «система доходів Державного бюджету України». Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. 2011. Вип. 7(2). С. 434–439.

60. Чугунов І. Я., Брижан К. В. Бюджетна політика в умовах рансформації економіки. Економічний вісник університету. 2017. Вип. 32(1). С. 241-251.

61. Юрчишена Л. В. Податок на доходи фізичних осіб: механізм стягнення та джерело доходу бюджету України. Финансы, учет, банки. 2016. Вып. 1. С. 215-224.

62. Estimates 2017–18, Part I and II, The Government Expenditure Plan and The Main Estimates. URL: https://www.canada.ca/content/dam/canada/tbssct/migration/hgw-cgf/finances/pgs-pdg/gepmepdgbpd/20172018/me-bpd-eng.pdf.